

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református Egyházkerület folyóirata

Jean Racine

Egy keresztyén panasza

Uram, mily szörnyű háboruság!
Magamban két embert lelek.
Harcol az egyik, hogy legyek
szerető szívvel hú tehozzád.
A másik meg merő dacosság
törvényed ellen, ellened!

Az egyik csupa fény és szellem;
azon van, hogy égre tapadt
szememnek az örök javak
kincsén kívül semmi se kelljen.
A másik súlyával szünetlen
földre görbeszti vállamat.

Jaj, magammal víva csatákat,
békét ígyen hogy lehetek?
Akarom s mégse köthetek.
Akarom, s jaj - ily bajt ki látott! -
a rosszat teszem, mit utálok,
és nem a jót, mit szeretek.

Szent kegyelem, óh üdv sugára,
békíts magammal össze már:
édes erőszakkal akár
ejtsd rabságba, vidd szolgaságba
a lázadót; ő is kívánja,
mert gazdája most a halál!

Fordította: Illyés Gyula

TARTALOM

Tanulmány

Heinz-Dietrich Wendland: A macedóniai gyülekezet példája. 2Korinthus 8,1-6	319
---	-----

Vasárnapi prédikációk

Bányai László: András. János 1,41b	320
Borbáth Dániel: Tartsátok meg. Júdás 20-22	322
Csiha Kálmán: Nátánael. János 1,46-51	324
Csiha Kálmán: Három arc. 1Mózes 6,9-13	328
Gálfy Zoltán: Mátyást apostollá választják. Apostolok cselekedetei 1,21-26	330
Gönczy Lajos: A meg nem értett Krisztus. Máté 11,16-19	333
Hegedüs Loránt: Szentlélekről. János 7,37a	337
Hegedüs Loránt: Ha valaki szomjúhozik. János 7,37b	341
Walter Lüthi: A hívők szíve-lelke egy vala. Apostolok cselekedetei 4,33	346
Nagy László: Belső életrendünk. Apostolok cselekedetei 2,42	350

Esketési beszéd

Nagy István: "Nem szűnünk meg érettetek imádkozni". Kolossé 1,9b	355
---	-----

Temetési beszédek

Csép Gergely: Tudom, hogy az én Megváltóm él. Jób 19,25	356
László Dezső: Lélek és élet. János 6,63	358

Tanulmány

Heinz-Dietrich Wendland

A macedóniai gyülekezet példája

Alapige: 2Korinthus 8,1-6

A nyolcadik és a kilencedik fejezet a levél második önálló részét képezi, melyben Pál a jeruzsálemi gyülekezet számára oly buzgón siettetett gyűjtési akciójáról beszél (Róm 15,25 s köv.; 1Kor 16 s köv.; Gal 2,10). E gyűjtésre Pál az apostoli konventben kötelezte el magát. A gyülekezet iránti szeretete és hűsége megbizonyítása által kérése és emlékeztetése számára már előkészítette a talajt. De az a részletes és körülményes előkészítés, melyet ennek az ügynek szentel, azt bizonyítja, hogy az apostol nagy előrelátással terjeszti elő azt a korinthusiaknak. Ez a megelőző vizsgálódásból és a nemrég bekövetkezett megbékélésből érthető. A korinthusiak szeme elé közelebről a macedóniaiak példáját állítja (Róm 15,26), melyet szorongattatásukban és szegénységükben dűsgazdagok módjára mutatnak meg. Igen, "örömük bőségét éppen szomorúságuk által bizonyították meg, lásd Mt 5,11 és par.; Jak 1,2 s köv.; ApCsel 5,41" (Windisch). Saját kezdeményezésükből nyomatékosan azt kérték, hogy a gyűjtésben legyen szabad nekik is közreműködniök és példaadásuk kiábrázolásának második fokozataként nemcsak egyszerűen pénzt, hanem a pénzzel együtt saját magukat is az Úrnak adhassák. A gyűjtésben való részvételük az Úrnak való önátadásuk és áldozatuk volt. Ezáltal egyben az apostol akarata iránti engedelmségüket is igazolták, mert az apostol a maga gyülekezeteiben a jeruzsálemi gyülekezet iránti hálás és áldozatkész segítséget mindenütt megkövetelte. De a macedóniaiak önátadása az Úrnak és apostolnak végső alapjaiban nem más, mint Isten akarata. Bár itt is előtűnik az apostol igen felfokozott és igen emelkedett kifejezési módja, melyet "dagályosnak" találtak, és amelyet Pál "zavarosságára" vezettek vissza (Lietzmann). Ez azonban azért helyes, mert neki nehéz volt, hogy az egymás közti kapcsolat nemrég bekövetkezett megtisztulása után újra kéréssel és figyelmeztetéssel álljon elő. Nem szabad szem előtt téveszteni azt sem, hogy ez az apostol gondolkodási módjához és a gyülekezet életéről és szolgálatáról vallott felfogásához tartozott; továbbá azt sem, hogy a hétköznapi cselekedeteket és szükségeket is, melyeket mi "profánnak" vagy "világinak" szoktunk feltüntetni, semmiképpen se így és ilyenek tekintsük, hanem theologiaiilag értelmezzük, vagyis a gyülekezet Istennek és Krisztusnak való szolgálata részének tekintsük, mely ismét csak Isten kegyelme által lehetséges. Éppen így és éppen ezért jellemző az apostolra az, hogy ő ezt a pénzgyűjtést nem ezen a néven nevezi meg, hanem bevezeti a "szolgálat", a "kegyelem" és a "jótétemény" fogalmát. Nem a pénz adományozása a döntő, hanem az, ami általa kifejezésre jut, vagyis szolgálat a jeruzsálemi szegényeknek és a velük való közösség megbizonyítása, tehát az áldozatkészség és a szeretet ereje, melyek Isten kegyelme által keletkeznek. Ezáltal kap a józan és tényleges segítségnyújtás megszentelést és megszentelődést. Tehát a kollektá szeretetadomány, a macedóniai és a görögországi keresztyének áldozata a jeruzsálemi testvéreik számára, és mint ilyen, az egyház cselekedete. Ezért mondhatja Pál távolabbról azt, hogy Titus közreműködik a kegyelemnél, miközben ő Korinthusban ezt a gyűjtést végbeviszi, mely megvalósítására nyer beiktatást már az első korinthusi tartózkodása idején. A gyűjtés elrendelése már az 1Kor 16,1 s köv. verseiben megtalálható, de ez - talán a más korinthusi nehézségek összefüggésében akkor nem fejeződött be. Erre kell irányulnia Titus gondjának, aki időközben másodszer utazott Korinthusba (lásd 8,17).

Fordította: Nagy László

adj vissza Mesteremnek. Hadd nyerjem vissza teáltalad azt, aki általad váltott meg." Két napon át élve függött a kereszten; és nem szűnt meg még akkor sem Krisztust prédikálni. Testét 357-ben Patrasból Konstantinápolyba vitték át, és elhelyezték az apostolok templomába. Innen került 1210-ben Olaszországba, Analfibe. Teste most is ott van, fejét Rómában, a Szent Péter-templomban őrzik.

András apostol nevével több apokrif irat kapcsolatos. Bizánc egyházpolitikai okokból Andrást, a Péter bátyját tartja az első püspöknek. A konstantinápolyi pátriárka tőle származtatja hatalmát.

Péter, Jakab és János mellett András a Jézus legmeghittebb tanítványa volt (Mk 13,3). Tudta és egyben megérezte, hogy a Mester munkája folytatását Őreá és tanítványtársaira bízta. Vallotta, hogy Jézus az igazi Tanító, aki az igazság megismeréséhez vezet. Tanúbizonyosságot tett arról, hogy a Jézussal való együttlét első követelménye az Úrról való hitvallástétel. András bizonyosságtétele így hangzott: "Megtaláltuk a Messiást!" Évezredek váradalma, próféták reménye a Messiás eljövételével teljesedett be. A beteljesülésnek ebben az örömben osztozott András is, a Messiást felismerő tanítvány és a mártírhallállal ékeskedő apostol.

Vigyük magunkkal az András bizonyosságtételét, és mondjuk együtt boldog örömmel, hogy az Úr Jézus Krisztusban mi is megtaláltuk a Messiást. Életünk és örök életünk Urát! Ámen.

Borbáth Dániel

Tartsátok meg

Alapige: Júdás 20-22

Bibliaolvasás: Zsid 10,19-25

"Ti pedig, szeretteim..." Isten Igéje ilyen személyhez szólóan hangzik. A Biblia olvasás során újra és újra fel kell figyelni arra, hogy mennyire hozzánk szóló az üzenete. Bennünket érint meg, akik most is az Ige hallgatására gyűltünk össze. Így akar fölébreszteni, hogy vegyük észre, éppen rólunk van szó.

Az apostol "szeretteim"-nek nevezi az Ige hallgatóit. Ez a felébresztő, erősítő megszólítás az Ige hallgatására indít. Itt a gyülekezetben olyanok vannak együtt, akiket szeretet vesz körül. A szeretet szava szól hozzájuk. Akik e megszólítást hallják, szívüket kitárhatják. Az apostol valóban szeretettel azokat, akikhez így szólt. Isten szereti azokat, akikhez ma Igéje hangzik. Amikor Isten Igéje így szólítja meg a mi gyülekezetünk minden tagját, akkor senki nem panaszkodhat azért, hogy őt nem szeretik. Nem elhagyott, nem magányos lélek az Ige hallgatója, akit a mulandóság szele úgy sodorhat ide-oda, mint a fáról lehulló őszi falevelet. Bennünket igazi szeretet tart. Alapigénk központi üzenete az, hogy bennünket Isten szeret. Tehát nemcsak az apostol, hanem maga az Úr szeret. Aki eljön a gyülekezetbe, annak éreznie kell, hogy őt szeretet várja és tartja, hogy szeretet védi és vezérli.

I. "Ti pedig, szeretteim, épülvén a ti szentséges hitetekben, imádkozván Szentlélek által."

A Biblia egyik jelentős szava az építés. Eszünkbe jut, amit Pál apostol a korinthusi gyülekezetnek mondott: "Isten épülete vagytok" (1Kor 3,9). A korinthusiakhoz szólva Pál önmagát építőmesternek nevezi. Az Efézusbeliéhez írt levélben még többet mond az épületről: "...fölepíttettek az apostoloknak és prófétáknak alapkövén, lévén a szegeletkő maga Jézus Krisztus, akiben az egész épület szép renddel rakattatván, nevededik szent templomná az Úrban, akiben ti is együtt építtetek Isten hajlékává a Lélek által" (Ef 2,20-22). Péter apostol pedig élő kövekből épült lelki háznak nevezi az Anyaszentegyházat.

Életünk folyamán gyakran álltunk épülő ház mellett. Láttuk, miként rakták a fundamentumra, majd egymás mellé a köveket, téglákat. Ha a kőműves jól elkészítette a cementből a kötőanyagot, biztosan kapcsolódtak a fundamentumhoz s egymáshoz a kövek. Mikor az apostol itt azt mondja: épülvén a ti szentséges hitetekben, ezzel azt mutatja, hogy a hit az, ami így a fundamentumhoz s egymáshoz köt bennünket. A hit összekötő erő. Építő erő. Isten templomának, vagyis a gyülekezet tagjainak hitben kell élniök, mert így lesz biztos a fundamentumon életünk. A hit ragaszkodás az apostolok és próféták alapkövéhez. De egyben mély testvéri kapcsolat is a gyülekezet többi tagjaival. Ez az erős gyülekezet titka.

Mikor Kálvin alapigénket magyarázza, e szavakkal kapcsolatosan azt is megállapítja, hogy a hitben való épülés a hitben való növekedést is jelenti. Akik naponként erősödnek a hitben, akik fokozatosan előrehaladnak hitéletükben, azok megtalálták a gyülekezetbe való beépülés és a gyülekezetépítés igazi módját.

E hitet textusunk "szentséges" hitnek nevezi. Ez azt jelenti, hogy nem akármilyen hit, vagyis nem bizonytalankodó vagy tévhit, hanem a szent Úristenben bízó, őt tisztelő, Igéjét gyermeki bizalommal elfogadó engedelmes hit. Istenfélelemben Istennel együtt járó, hozzá való ragaszkodó hit. Csak ez a hit épít. De ez úgy épít, hogy biztosan összetartja a gyülekezetet s az anyaszentegyházat a fundamentumon, a kősziklán tartja. Vihar sem árt hat így neki.

"Imádkozva Szentlélek által." Az építő hit: imádkozó hit. Olyan, mely Atyának vallja Istent s bizalommal járul hozzá naponta többször is. Az imádság épít. Jézushoz emel. Erőt ad. Minél jobban erősödik valakiben a hit, annál inkább olyan lesz, aki boldogan beszél Urához, aki bizalommal kér mennyei Atyjától, aki őszintén dicséri és magasztalja őt. Miként a gyermek örömmel keresi szüleit, nagyszüleit s társalog velük, kér tőlük, így tesz a hívő is. Többször és szívesen imádkozik. De őszintén meg kell vallanunk azt, hogy imádságunk néha meglankad, vagy egészen röviden mondjuk el, sőt néha el is hagyjuk imáinkat. Ezért int az apostol, de jól figyeljünk csak: Szentlélek által könyörögjünk. Bizonyára ő is tapasztalta, hogy Szentlélek megtanít és biztat imádkozni. Fényt ad, hogy Atyának hívjuk Istent. Tüzet, buzgóságot ad imádkozó szívünkbe. A Szentlélek indítására imádkozó valóban biztos alapon áll s így épül szentséges hitében.

II. A hitben való épülés és a Lélek általi imádság eredményezik azt, amit alapigénk következő mondata így fejez ki: "tartsátok meg magatokat Istennek szeretetében." Az ember szeretetre vágyik. Midőn Ády Endre egyik verseskötete címéül ezt írta: "Szeretném, ha szeretnének", egyetemes emberi vágyat fejezett ki. Közülünk ki nem keresi azt, amit a költő tömören így mondott: "szeretném, ha szeretnének s lennék valakié". Petőfi is a Távolból című költeményében vagy a szülei halálára írt verseiben ennek az érzésnek ad kifejezést.

Az evangélium éppen arról szól, hogy a szeretetre sóvárgó embert Isten szereti. Textusunk nem azt mondja, hogy szerezzétek meg Isten szeretetét, de nem is azt, hogy érdemeljétek ki Istennek szeretetét, hanem így hangzik: tartsátok meg magatokat Istennek szeretetében. E szeretet úgy vesz körül bennünket, mint az éltető napsugár. Amint az igazi ember nem pincék és barlangok sötétjében éli életét, hanem a napfényt keresi, úgy kell mi is állandóan Isten szeretetének fényében, éltető melegében járjunk. Hitünk, imádságunk által Isten szeretetében kell maradnunk. Hitünkkel tartjuk magunkat Isten szeretetében.

Felmerülhet bennünk az a kérdés is, hogy hol van Isten szeretete. Erről a szeretet apostola így tesz bizonyosságot: "Azáltal lett nyilvánvalóvá az Isten szeretete bennünk, hogy az ő egyszülött Fiát elküldte az Isten a világra, hogy éljünk általa" (1Kn 4,9). Isten szeretete körülvesz gondviselő jóságával, de mindennekfelett velünk van Jézus Krisztusban, akit engesztelő áldozatul adott értünk. Bűneinkért e szeretet adta, fizette meg a váltságdíjat.

Isten szeretete nem valami érzélgős kényeztetés, hanem gondviselő, nevelő szeretet. Ha látja, hogy valakit figyelmeztetnie kell, azt megdorgálja.

Ezért tudott Dávid így szólani: "a te vesszöd és botod, azok vigasztalnak engem" (Zsolt 23,4). Mikor Dávid életében úgy érezte, hogy megérintette Isten vesszeje, botja, azt jelként ismerte fel. Megvigasztalódott, hogy az Úr gondol reá, szereti őt, lábait nem engedi botladozni. Próbák közt élő atyámfiai, meg kell hallanotok az Isten szeretetéről az apostoli bizonyosságtételt: "Akit szeret az Úr, megdorgálja, megostoroz pedig mindent, akit fiává fogad" (Zsid 12,6).

III. "Várván a mi Urunk Jézus Krisztusnak irgalmasságát az örök életre." Az Isten szeretetében való megmaradás Jézus Krisztusban való reménységet is jelent. "Úgy szeretete Isten e világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta, hogy valaki hiszen őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen" (Jn 3,16). Minden református istentiszteleten halljuk ezt az örök életről szóló örömmüzenetet. Isten úgy szeretett és szeret, hogy megváltó szeretetével örök idvességben kíván lenni azokkal, akik hisznek benne. Tartásotok megmagatokat Isten szeretetében, mely a Krisztusban örök étellel koronázza meg azokat, akik szeretik őt.

Egyszer egy lelkipásztor találkozott egyik öregedő, bizonyosságtévő presbiterével. Így szólt hozzá: "Testvérem, hosszú, fáradságos-e az út a mennybe?" "Nem felelte az -, csak három lépés: kilépni a bűnből, odalépni Istenhez a Jézusban reánk sugárzó, irgalmas szeretetében, és átlépni az örök üdvösségbe."

IV. Az Isten szeretetében való megmaradás nemcsak azt jelenti, hogy szeretjük Istent, hanem azt is, hogy azzal a szeretettel, amellyel irántunk van, szeretjük atyánkfiait is. Ezért fejezi be szent leckénket e szavakkal: "És könyörüljete némanyeken, megkülönböztetvén őket." Az Újszövetség gyakran használja a szeretet kifejezésére az alapigénkben kétszer is előforduló irgalmasság, könyörület kifejezést. Mindkét szó a szeretet sajátos megnyilatkozására utal. Akinek szíve telve van szeretettel, az olyan, mint az irgalmas samaritánus. Annak fáj a másik szenvedése, nélkülözése, baja. Az irgalmas samaritánus megkülönböztetett szeretettel bánt a bajban levő emberrel. Aki megtartja magát Isten szeretetében, annak szívéből sugárzik az irgalmas szeretet mások iránt. Annak szeretete szolgáló szeretet lesz. A szeretet nemcsak hisz, nemcsak imádkozik, hanem segít, vagyis cselekszik. Ezzel építi nemcsak önmagát, hanem a gyülekezetet is. Ez az igazi gyülekezetépítés. Ez a lelki háznak, az anyaszentegyháznak az a lelki áldozata, mely kedves Isten előtt.

Tartásotok megmagatokat Istennek szeretetében, aki örök irgalmával szeret titeket, mindnyájunkat, aki a Krisztusban igazában szereti az örök élet útján járó megváltott gyülekezeteit. Ámen.

Csiha Kálmán

Nátánael

Alapige: János 1,46-51

Bibliaalvasás: Róma 12,1-21

Nátánael az egyik szereplője a mai Igének. Történetünk elején egy fügefa alatt ül. Az a fügefa az ő világa. Ott ül, talán útban van valahova, talán jön valahonnan és megpihen a fügefa alatt. Talán a meleg miatt félrehúzódott sűrű lombjai közé. Talán valami gondját, problémáját akarja megoldani ott a fügefa árnyékában. Ott van Nátánael a fügefa alatt a maga bűneivel és kérdéseivel, a maga örömeivel, egyszóval egész világával.

Nekünk is megvannak a magunk fügefái, ahová jó sokszor elhúzódni, ahová jó sokszor csendben félrevonulni, hogy sok kérdésünket önmagunk előtt is tisztázzuk. Nekünk is megvan talán a csendes imádságnak a fügefája, ahol Isten elé vihetjük minden nehézségünket vagy örömünket. És a magunk fügefája alatt él a mi kis világunk. S ide érkezik most az üzenet.

Jön valaki az úton, ott a fűgefá előtt jön valaki. Ez Filep, Igénk másik szereplője. Azt az örömet, amely őt betöltötte, el kell mondania valakinek, közölnie kell boldogságát valakivel. Boldogan hirdetni kell: megtaláltuk Jézust, a názáretit, akiről annyit írtak a próféták, Józsefnek fiát! Ezt az örömmüzenetet hozza Nátánael fűgefája alá Filep. Ezt a nagy hírt hozza: "megtaláltuk!" Megtaláltuk Jézust!

Aki megtalálta ezt az örömet, annak tovább kell adnia azt. Aki nem adja tovább, az még nem találta meg igazán Jézust. Az öröm az emberből mindig kikíváncozik.

Az örömmüzenet, a jó hír ebben a történetben az, hogy itt van közöttünk az, aki életünket megváltja, aki körülvesz gondoskodó szeretettel.

Nátánael a maga fűgefá-mértékével méri az üzenetet, és kérdéssel felel: "Názáretből származhatik-e valami jó?" Egy olyan kicsi, jelentéktelen helyről, egy olyan kicsi faluból, amelyikről nem ír az Ószövetség, melynek létezését nem jelzi a szent könyv, vajon származhat-e valami jó?

Mi is sokszor Isten csodáit, nagyságos dolgait a magunk fűgefá-mértékével mérjük, és azért nem tudunk hinni az ő csodáiban. Pedig Názáretből származott az igazi jó! Az egyetlen jó. A Jézus Krisztus váltsága, szeretete, Isten kegyelme. Az ember csak a nagy dolgok felé szokott odafordulni; a kisebbeket semmibe se veszi, úgy, mint Nátánael is tette. Úgy vagy te is, és én is, pedig a sok kicsi dologból tevődik össze a nagy. A sok apró figyelmességből lesz szép és boldog házasság, a sok apró szeretetmegnyilvánulásból lesz olyan közösségi szeretet, amit nem lehet szétválasztani sohasem. A kicsi dolgokból, a sok apró bizonyágtétevéből lehet és lesz az élet legszebb prédikációja. Ha úgy élsz szeretteid és felebarátaid előtt, mint élned kell, és sok-sok apró, kicsi cselekedetteddel mutatod meg, hogy te Isten megváltott gyermeke vagy. Az élet sok-sok apró dolgaiból prédikálhatsz otthon nagyságos dolgokat. Isten nagyságos dolgait. Nem kell a kicsi dolgoktól félni, és nem szabad azt gondolni, hogy ezeknek nincs értékük. A kicsi dolgokból származhatik és származik sok-sok jó.

Jézus Krisztus éppen egy ilyen kicsi helyet választott magának. A betlehemi istállót, a názáreti egyszerű otthont, hogy onnan kiindulva végighaladjon csodás messiási útján, egészen a golgotai kereszting. Az élet kicsi dolgaiból is származhatik és származik is sok jó a tieid számára. És te se várj csak csupa nagy dolgokat az életben. Tudj örvendeni minden apró, kicsi örömmel! Tudj örvendezni mindennek, ami körülveszi az életedet.

Filep boldog, ő tudja már, hogy Názáretből jó származott. És azt mondja Nátánaelnek, a fűgefá mértékével mérő Nátánaelnek vagy a hozzá hasonlóan kételkedő Tamásnak: "Jer és lásd meg!" Jer velem, és lásd meg, bizonyosodj meg magad is, hogy Názáretből jó származott a világnak. Jer, és lásd meg saját szemeddel és szíveddel, győződj meg hiteddel magad is, hogy él az Úr, hogy Isten kegyelemben részesítette ezt a világot és elküldte az ő szent Fiát a világ megváltására. E hívó szónak kell betöltenie mindannyiunk szívét. Ezt kell továbbmondani! A Filep ajkáról át kell vennie és tovább kell adni azok számára, akik ott élnek a maguk nátánaeli fűgefája alatt. Jer és lásd meg! Jöjj velem!

Filepnek volt hova hívnia Nátánaelt. Tudta, hogy ott van Krisztus. A nagy kérdés a XX. század emberének, nekem és neked, hogy nekünk van-e hová hívni Nátánaelt. Hová hívod, hogy megmutasd, hogy él az Úr? Hová indulsz el egy bűn mélységében élő lélekkel, hová és hogyan viszed magaddal, hogy lásson, hogy lássa Krisztust? Van-e, hová vigyük a lelkeket? Azért olvastam a lekciónban Pál apostol levelét arról, hogy ki-ki úgy éljen, hogy kinek-kinek az otthona, a munkahelye, a dolgozóasztala legyen az a hely, amelyről mindenki számára el tudja mondani: jer és lásd meg, ez az én otthonom, ez az én hivatalom, ez az én édesanyai szívem, itt élek és itt dolgozom. Az ifjaknak, a felnőtteknek, a bűn mélységében élőknek olyannak tudod-e mutatni az otthonodat, az életedet, hogy abból megláthassák és meglássák azt, hogy él az Úr?

Ez Isten mai Igénkből nekünk feltett kérdése. Olyan-e az életünk, a munkánk, úgy neveljük-e gyermekeinket, úgy lépünk-e be valahová, úgy beszé-

lünk-e bárkivel, hogy nyugodtan elmondhassuk: az Úrral és az Úrért élünk? Amíg úgy érzed, hogy ezt nem tudod elmondani senkinek, amíg úgy érzed, hogy nem tudsz Jézushoz hívni senkit sem, az csak azért van, mert nincs hová hívd, az csak azért van, mert nem olyan az életed. Őszinte bűnbánattal Isten előtt kell elmondanunk, hogy addig nem lehet így hívni a gyülekezetet és annak tagjait, hogy jer és lásd meg, amíg a lelkipásztornak nem olyan az élete, amilyen a prédikációja. Addig nem tudod gyermekedet türelemre és szeretetre nevelni, amíg te nem élsz a Krisztus türelmében és szelídségében, amíg téged látva nem tud boldogan elindulni utánad Jézushoz, mint Nátánael Filep után.

Őszinte bűnbánattal jól vizsgáljuk meg magunkat mindannyian. A tények beszélnek az életünkről, mert e tények az életünk. Látszik-e rajtunk, hogy az Úr a mi életünk Ura? Mert csak így és ekkor tudnak elindulni utánunk, mert csak így és ekkor tudnak haladni velünk együtt, hogy megtaláljuk Jézust.

Mikor odaérkezik Nátánael Jézus elé, akkor mondja neki Jézus: "Ímé egy igazán izraelita, akiben hamisság nincsen." Jézus Krisztus értékelése ez Nátánaelről.

Milyen nagy dolog, ha elmondhatja és elmondja rólunk a mi Urunk ezen a mai istentiszteleten: Ímé egy megváltottam, akiben nincs hamisság! Ó, milyen sok hamissággal és képmutatással járunk ezen a világon! Nincs meg bennünk a Nátánael őszintesége, mely kételkedve így kérdez: "Származhat-e valami jó Názáretből?", de azért elindulok és megnézem! Nátánael őszinte ember, nincs hamisság és képmutatás benne. Krisztus ránéz és máris mondja: "Ímé egy igazi izraelita, akiben hamisság nincsen."

Vajon itt közülünk hányról és hánynak mondhatná el és mondaná el Jézus: ímé egy férfi, ímé egy asszony, akiben hamisság nincsen. Ímé egy fiatal, akiben nincs hamisság, aki a maga fiatal vágyait, szépségeit, örömeit hamisság nélkül hozza ide. Ímé egy öreg, aki megtanulta, hogy a Krisztus útján nem lehet hamisan élni. Ímé az én megváltottam! Vajon hányról mondhatná el ezt Krisztus közülünk? Ezt ti magatok érzitek a legjobban. Mindenki maga érzi ezt igazán. De Isten tudja ezt, aki a szívünk mélyéig lát bennünket.

Majd így folytatódik a történet: Nátánael, a hamisság nélküli férfi, ránéz Jézusra: "Honnan ismeresz engem?" Egyszerű kérdés, de Nátánael mindig és mindenkor kérdez. Ahogy te is sokszor kérdezheted, ahogy te is kérdezed életed gondoljait és örömei között: Honnan ismeresz engem? Ott voltam a fügefá alatt, ott rejtőzködtem, elrejtettem igazi éneket mások elől, hát honnan ismeresz te engem? Hányszor kérdeztük már mi is ezt Istentől! Amikor az életben valamit féltünk megálmodtunk és Isten elénk hozta, nekünk adta azt a kicsi dolgot, hogy beledobbant a szívünk, és remegve kérdeztük: Uram, honnan tudod, hogy nekem erre van szükségem? Honnan tudod, hogy ez volt minden álmom, hogy ez volt minden imádságom és reménységem? Mondd, honnan ismeresz engem?

Isten előtt állva nyomorult, bűnös emberként, rejtőzködő és rejtegető emberként hányszor kérdeztük és kérdezzük: honnan ismeresz, Uram? Hisz én még saját magamat sem ismerem, hisz gyermekem sem ismer engem, s az élet-társammal, bár együtt öregedtem meg vele, mégis azt érezzük, hogy nem ismerjük igazán egymást és naponta újból és újból meglepetéseket tartogatunk egymásnak. Ha az, aki leginkább és mindennap mellettem áll és nem ismer engem, akkor te, Uram, honnan ismeresz és honnan tudod, hogy nekem éppen erre az üzenetre volt szükségem? Vasárnaponként, eltávozva az Isten házából, hányszor szoktuk ezt kérdezni önmagunktól: Honnan tudod, Uram, hogy én éppen ez után a biztató és felemelő Ige után vágytam? Honnan ismeresz, hogy atyai kezeddél ide, a bűn mélységébe is utánam nyúlsz?

Milyen jó tudnunk az emberekkel való találkozás közben, hogy ha az emberek nem ismernek igazán vagy egyenesen félreismernek bennünket, ha az emberek a maguk mértékével mérnek is bennünket, akkor van egy Édesatyánk, a mennyben élő jó Istenünk, aki alaposan ismeri rejtett és titkolt dolgainkat, a bűnnel való harcunkat, a kétségbeesésünket vagy az örömünket. Milyen

jó tudnunk, hogy ő sohasem ismer félre bennünket, hogy soha nem lát sem jobbnak, sem rosszabbnak, sem szebbnek, sem csúnyábbnak, mint amilyenek vagyunk.

Előtte folyik le az egész életünk. Bár sokszor elrejtőzhetünk előle a fügefák mögé és közé, ő mégis minden lépésünket tudja és minden érzésünket ismeri.

A Nátánael kérdésére elhangzik a válasz, Jézus mondja neki: "Mielőtt hívtott téged Filep, láttalak téged, amint a fügefa alatt voltál..."

Istenre ez a szó jellemző, hogy "...miután..." Jézus elmondhatja Nátánaelről és rólunk is, hogy mielőtt hívtott volna téged Filep, már ismertelek téged. Jeremiásnak azt mondja Isten: már az anyaméhben ismertelek téged. Ismertelek téged, mielőtt megszülettél volna. Mi csak miután találkozunk egymással, miután szót váltunk, miután együtt élünk 60-70 évig, talán (?) ismerjük egy kicsit egymást. Nálunk ez van: miután. Istennél ez van: mielőtt. Mielőtt elkövetted volna az első bűnt, mielőtt érezted volna az első szeretetet, mielőtt megtetted volna az első jót mások életében, mielőtt elindultál volna ma reggel ide a templomba, már ismertelek téged. Ismertelek már ott a fügefád alatt, ahol elrejtőztél: ott, ahol titokban úgy sírtál, hogy senki se lássa; ott, amikor nagy öröm volt a szívedben és azt szeretted volna szétkiáltani a nagyvilágnak, de nem merted, már ott és akkor is ismertelek téged. Mielőtt még tettél volna valamit, Nátánael, mielőtt még a nagy kérdőjelek felrajzolódtak volna a szívedben, én már ismertelek téged.

Tudsz-e így indulni mindennap? Szerez-e a számodra nagy örömet, megnyugvást, biztos életet az, hogy az életed Isten kezében van? "Mielőtt", vagyis mindenekelőtt (!) az ő kezében van. Ha ezt érzed és tudod, akkor nincs miért aggodalmaskodnod, akkor nincs miért félned a betegségtől és szenvedéstől. Mert az Úr ismeri az övéit! Ismer engem, ismeri félelmemet és gyávaságomat, ismeri bajaimat és vágyaimat, úgy ismer, amint vágyok. Szeretete és jósága felhangzik az életem felett. Isten szeme előtt történik minden az életünkben. Ezt sohase feledd el! A fügefák mögé el lehet rejtőzni az emberek elől. Sok dolgot el lehet rejteni az emberek elől. Lehet képmutatónan élni, de Isten előtt elrejtőzni és képmutatónan élni nem lehet. "Láttalak téged, Nátánael" - így hangzott az Úr Jézus szava. Ha ezt el tudod a magad számára fogadni, ha ez betölti a te szívedet, ha ez a "mielőtt" szócska átjárja egész valódat, akkor megszűnik minden aggodalom és félelem a lelkedben, mert te is tudod már, hogy az ő kezében van az életed.

Ebben a bizonyosságban felhangzik Nátánael ajkán a hitvallás. Mert az, akiben hamisság nincs, aki őszintén keresi az Istennel való találkozást, aki őszintén el akar indulni és meg akarja találni a keskeny utat, annak az ajkán megszűnnek a kérdések és elhangzik a felemelő bizonyosságtétel: "Te vagy az Isten Fia, Te vagy az Izrael Királya!" "Én Uram és én Istenem" - vallotta Tamás, amikor Krisztus megmutatta a szögek helyét a tenyerén és a lándzsá helyét az oldalában. Mária Magdaléna is vallást tesz a sírkertben, amikor Jézus megszólítja őt. Mi is boldogan mondjuk a "Hiszekegyet" a bölcsők mellett és a koporsók mellett. Lám, Nátánael ajkán is felhangzik a boldog bizonyosságtétel: "Most már látom, hogy te vagy az Isten Fia."

Jézus Krisztus szinte mosolyogva mondja neki: "Amiért láttalak a fügefa alatt, hiszel? Sokkal nagyobb dolgokat fogsz látni Nátánael."

Sokszor így tanít minket is Isten. Megtanít kicsi dolgokban is meglátni az ő kegyelmét. Megtanít elindulni a nagy dolgok felé. Megtanít elindulni a vele való boldog találkozásra.

Itt az Igében két találkozás volt. Először két ember találkozott. Azután találkozott egy ember és Isten Fia. Ez a két találkozás töltse be a mi életünket is a ránk következő héten. Legyen sok áldott, igaz találkozásunk egymással. Jó dolog találkozni egymással a világ színterein, de még jobb továbbmondani: "Jer és lásd meg." Így lesz és legyen sok-sok áldott találkozásunk csendes perceinkben Istennel, a mi mennyei Édes Atyánkkal is, az Úr Jézus Krisztus által. Ámen.

Három arc

Alapige: 1Mózes 6,9-13

Bibliaolvasás: Zsoltárok 11,1-7

Közvetlenül az özönvíz előtti időből három arcra vet fényt ez az Ige.

Az első a Noé arca. Noénak ez a története: igaz, tökéletes férfiú volt a vele egykorúak között. Ezek a vele egykorúak mind romlottak voltak, Noé egy gyökeresen megromlott társadalomban élt, ahol igaz voltát, Istennel való járását nem méltányolta senki, ahol a "közérkölc" erői csak lefelé húzhatták. Éppen ezért felénk világító arcára egy biztató titok van írva: romlottak között is maradhat igaz az ember! Ennek azonban az a feltétele, hogy valóban ember legyen. Nem igaz az, hogy ha körülöttem mindenki káromkodik, én is istengyalázó kell hogy legyek. Nem igaz az, hogy ha munkatársaim mind lopnak a munkahelyemen, én is tolvajjá kell hogy váljak, s ha körülöttem hazugok, irigyek lennének mind az emberek, nekem sincs más választásom, mint hogy hazug és irigy legyek! Ó, nem beszél itt az Ige a környezet nagy átalakító hatása ellen! Erős emberi törvény az, hogy a környezet alakítja az embert, a minket körülvevő emberekkel való kapcsolatunk döntő befolyással van jellemünk kialakítására is. Nem ez ellen, hanem e fölé mutat az Ige: az Istennel való kapcsolatunk, a vele való közösségünk - ha megvan - még döntőbb befolyással van életünkre. Ha a szó evangéliumi értelmében valóban emberré - Isten gyermekévé - válunk, a vele való közösség erőt ad a mellette való megmaradásra. Az Istennel való közösség avatta a romlott nyájtársadalomban emberré, jellemmé Noét is. Életének titkát így foglalja össze az Írás: "Istennel jár vala Noé."

Az Istennel való járás e belső valósága és ennek az ellentéte is - kiábrázolódik az ember életében. Egy életen át nem maradhat steril a lélek; mindenki jár valakivel vagy valamivel. Sok férfi, amikor hazajön, a nyugtalanság, a harag izgága árnyait vetíti maga körül gyermeke és felesége szívére. S van gondban megfáradt apa, aki amikor belép családjá ajtaján, felragyog a gyermek és a hitves szeme, mert vele együtt az öröm és a béke érkezik. Van, aki romlott beszédével mindenütt, amerre jár, mindenkit megfertőz, s van ember, aki ha valahol megjelenik, már pusztá jelenlétével is tiszteletet parancsol, becsületet ébreszt, nyugalmat sugároz. Van olyan otthon, amelynek ajtaján kedvetlenül lép át a hazaérkező férfi, mert tudja: sose várja szeretet és békesség otthon, s van ajtó, ami mögött egy asszony szívéből áradó melegség, jószág, hit teremt puha, meleg fészket az övéi számára. Egyszóval: van, aki ezen a földön Istennel jár, és van, aki Isten nélkül jár, de ez meglátszik az életén. Ez a szüntelen Istennel való járás, a vele való hitbeli közösség meglátszik a kiegyensúlyozottságban, a békeségben és a reménységben. Az ilyen embernek egy mindenre elégséges, nagy lelki tartaléka van: soha sincs egyedül: kézen fogva vezeti őt a leghatalmasabb. Noé neve azt jelenti magyarul: nyugalom. Ez a felülről kapott nyugalom jellemző reá. Az ember szíve, otthona ma is lehet ilyen nyugalomsziget. E nyugalom megtalálásának a titka ebben az Igében van elrejtve: "Istennel jár vala Noé." Ma is Istennel jár a nyugalom.

A második arc a Noé korabeli emberek arca. Erről így számol be az Ige: "A föld pedig romlott vala Isten előtt és megtelék a föld erőszakoskodással." Ez az arc a romlott lélek arca. Nem arról van itt szó, hogy úgy romlott el az ember, mint ahogy egy gép elromlik és nem működik tovább, hanem arról, hogy megromlott az ember, mint az étel megromlik és mérgezővé válik. Az étel vagy a hús úgy romlik meg, hogy láthatatlan kicsi élőlények, mikrobák hullnak bele, elkezdenek benne szaporodni, aztán felbontják, átalakítják az ételt. Idegen szóval úgy mondják, hogy az ilyen étel alterálódik,

mássá lesz. Ami eddig élvezhető volt benne, most élvezhetetlenné válik; ami eddig tápláló volt, most mérgez; ami eddig életfenntartó elem volt, most halált okoz.

Igy romlik meg, így alterálódik, így lesz mássá az emberi lélek is. Isten arra teremtett, hogy táplálék: vigasztalás, öröm, segítség és jószág legyünk egymás számára. Valami azonban behullott az ember lelkébe. Az önzés és az irigység, a gyűlölet és a dicsőségvágy, a bosszúállás és az Istentől és egymástól való elszakadás ezeryi, sokszor láthatatlan bomlasztó, mérgező mikrobája. És alterálódott, mássá lett az emberi lélek. Ami táplálékkul volt rendelve, mérgező lett, ami életfenntartó volt, most halált okoz. Ezt a mássá lételt így fejezi ki Igénk: és megtelék a föld erőszakoskodással. Nem erővel. Ó, jó lett volna, ha erővel telt volna meg, hisz az embernek nagy szüksége van az erőre. Olyan erőtelenek, gyengék tudunk sokszor lenni, és teljesen erőtelenekké válunk, amikor eljön a halálunk órája. Ezért erővel mi nem tudjuk megtölteni a földet, mert nálunk nincs igazán erő; az csak Istennél van. De megtelt Noé idejében a föld erőszakoskodással. Még csak nem is erőszakkal. Erőszakoskodással. Ez a gyakorító alakban mondott ige kifejezi azt, hogy itt nem egy egyszer megtörtént dologról van szó, hanem folyamatos, sok ideig tartó volt ez az erőszakoskodás. Egészen eltűnt a szeretet, az igazság, a becsület, és csak egy volt a fontos: ki az erősebb. Az emberek nem segíteni, hanem elnyomni akarták egymást. Az önzés uralkodott. És megtelt ezzel a föld, azaz az életünk. Úgy megtelt, hogy Istennek, a hűségnek, a szeretetnek már nem is maradt benne hely.

Ez az erőszakoskodás nem csak a Noé korának a tünete. Azóta is több-kevesebb erővel benne van az emberek életében. A világtörténelem a maga sok véres háborújával mind erről az erőszakoskodásról beszél.

A lélek romlásának mikrobái ott vannak a te életedben is. Sok szépnek indult házaseletet ez tesz tönkre, a szeretetlenség és az erőszakoskodás szakítja szét az élettársakat és állítja szembe egymással az embereket. Az Ige azt mondja, hogy ez az erőszakoskodás lesz jellemzővé, fog nagyra nőni a Krisztus visszajövetele előtti időben is: "Mert lesznek az emberek magukat szeretők, pénzsóvárgók, kérkedők, kevélyek, káromkodók, szüleik iránt engedetlenek, háládatlanok, tisztátalanok, szeretet nélkül valók, kérlelhetetlenek, rágalmazók, mértéktelenek, kegyetlenek, a jónak nem kedvelői, árulók, vakmerők, felfuvalkodottak, inkább a gyönyörnek, mint Istennek szeretői. Kiknél megvan a kegyességnek látszata, de megtagadják annak erejét" (2Tim 3,2-5). Mindezek azonban bizonyos mértékig végig megvoltak a történelem folyamán. A Timóteushoz írt levélből azt látjuk, hogy már Pál apostol korában is megvoltak. Számunkra ma nagyon komoly figyelmeztetés van ebben az Igében: hogy mi ne legyünk ilyenek. Pál itt nem is az Isten-tagadókról beszél, hanem azokról, akiknél megvan a kegyesség látszata. A látszatkeresztyénekről van itt szó. Isten pedig nem a látszatot, hanem a valóságot, vagyis a szívet és az életet nézi. Noé korában is ezt nézte. "Tekinte azért Isten a földre, és ímé, meg vala romolva, mert minden test megrontotta vala az ő útját a földön." Mindenkinek volt egy-egy Istentől rendelt szép útja. Neked is van. Isten adja ezt az utat. Azon nem változtat-hatsz, azon neked végig kell menned. De tőled függ, hogy miként mész végig rajta. Végigmehetsz úgy, hogy nyomodban öröm terem és becsülettel érkezel a célba. Végigmehetsz úgy, hogy csak teher vagy mások számára, hogy megrontod az utat, hogy sohasem érsz el az igazi végső célig: az örök életig. Isten életet, vagyis utat ad, és kezdedbe adja a hűség vagy a rontás lehetőségét.

Az Ige arról szól, hogy Isten a földre tekintett és ott csupa megrontott utakat, csupa megromlott szíveket látott. Isten ma is letekint a te utadra és a te szívedre is. Vajon mit lát az életünkben?

Isten letekint. Ez a harmadik arc: az Isten arca. Bennünket néző arc ez. Victor Hugónak van egy verse, amelyben erről a nézésről beszél. Isten szeméről, amely elől nem lehet elmenekülni, nem lehet elrejtőzködni, mert mindent lát. Nem lehet becsapni ezt a szemet. Nem lehet kikerülni ezt a nézést. Nem lehet úgy védekezni ellene, hogy én behunyom mindkét szememet.

Ó akkor is néz. Különös nézés ez, mert amikor a megromlott világra néz, akkor ez az ítélő Bíró nézése. De ez a tekintet a bocsánat és a gyógyító szeretet nézése lesz Jézus szemén át, hogy aztán Jézus szeme Patmosz szigetén, mikor a Jelenések könyvét diktálja, olyan legyen, mint a tűzláng. Különös nézés ez, mely egyszerre sebez és gyógyít: ítélet és szeretet van benne, mert ez a féltőn szerető Isten nézése.

Ez a tekintet néz téged is, engem is. Hogy akkor, régen gonoszságot látott, arról nem csak a Szentírás beszél. Platón Timaios és Kritiasz című művében is olvasunk az özönvíz előtti világ civilizációjának központjáról, Atlantiszról, ahol ragyogó réz-, ezüst- és tűzcsillogású fémekkel voltak bevonva a várfalak, de ahol oly nagyra nőtt az erkölcsi romlás, hogy ez magára vonta Isten pusztító haragját. Platón ezt a leírást mint az emberiség történetének ezredéves kincsét az egyiptomi papoktól vette át. De nemcsak itt, hanem még számos más helyen fennmaradt az emberiség emlékezetében egy nagy, de megromlott műveltségről való tudás, valamint az a megállapítás, hogy bűneiért vezett el özönvíz által az akkori világ.

Nemcsak Isten szent könyvében van tehát feljegyezve az akkori romlottság és az ezt látó Isten, hanem a népek emlékezetében is. Mert minden feljegyztetik és mindenről emlékezet marad Istennél, de az emberek szívében is. Vajon mi jegyztetik fel a te életedről? A mai Ige azzal fejeződik be, hogy Isten néz. Mához egy hét azzal fog kezdődni, hogy Isten megszólal és elindulnak az általa irányított események. Isten nézésének és Isten szólásának ideje van. Van kegyelmi idő és lesz utolsó ítélet is. Krisztus születése óta mi a kegyelmi időben élünk. Ebben a kegyelmi időben kell hogy észrevegyük őt az életünk felett, s ebben a kegyelmi időben kell hogy eldöntsük, kihez akarunk hasonlítani: a Noé vagy a kortársai arcához? Ebben a kegyelmi időben kell megtanulnunk nekünk is Istennel járni, hogy a nyugalom és békesség emberei legyünk. Ámen.

Gálfy Zoltán

Mátyást apostollá választják

Alapige: Apostolok cselekedetei 1,21-26

Bibliaolvasás: Apostolok cselekedetei 1,12-20

A mennybemenetel után és pünkösöd előtt vagyunk egy jeruzsálemi házban, ahol együtt van a tizenegy apostol és százhusz férfi. Első találkozása ez a gyülekezetnek. Annak az eklézsiának, amely Krisztus hívására gyűlt egybe: MEGHAGYÁ NÉKIK, HOGY NE MENJENEK EL JERUZSÁLEMBŐL, HANEM VÁRJÁK BE AZ ATYÁNAK ÍGÉRETÉT. Nem mindenki volt ott abban a jeruzsálemi házban, mint ahogy nincs mindenki itt ebben a házban. Az is, ez is eklézsia. De mégis van egy lényeges különbség. Erre a Nícea-Konstantinápolyi Hitvallás (381-ben) tanít, amely az Athanasius-féle hitvallásunkat kiegészíti még egy jelzővel: hiszem az APOSTOLI egyházat.

Ez a mi gyülekezetünk és a mi református egyházunk annyiban lehet apostoli, amennyiben magára nézve kötelezőnek tartja mindazt, amit az első gyülekezet önmagáról vallott.

Péternek itt olvasható beszéde és Mátyás apostollá választása arra tanít, hogy mit jelent ez számunkra.

I.

Ennek alapján azt mondhatjuk először, hogy a gyülekezet a SZOLGÁLAT HELYE! Ott Jeruzsálemben az apostoli szolgálat helye volt.

Ennek a szolgálatnak nem szabad megszakadnia. Ezt a szolgálatot nem törheti meg sem Júdás árulása, sem Péter tagadása, sem a nagypénteki szétszéledés, sem Heródes, sem Pilátus. És semmi, ami utánuk következett. A szolgálatnak élnie kell megszakíthatatlanul a gyülekezetben.

Nem vethet ennek gátat a mi alkalmas vagy alkalmatlan voltunk, kétségünk, tagadásunk, az emberek vagy a világ magatartása sem.

Lukács ezt a folytonosságot Mátyás apostollá választásával igazolja abban a gyülekezetben, ahol Júdás után 11 apostol maradt, és ahol 120 férfi várja az Úr ígéretének beteljesedését. Lukács mindig a tizenkettőt érti apostolokon. Ő a legkövetkezetesebb ebben az újszövetségi írók között.

Ki vállalhatja az apostoli szolgálatot? Lukács erre így felel:

1. Apostollá választani lehet azt, aki Krisztus mellett volt, amíg Ő a földön járt. AKIK VELÜNK EGYÜTT JÁRTAK MINDEN IDŐBEN, MÍG AZ ÚR JÉZUS KÖZÖTTÜNK JÁRT-KELT!

2. Az apostolnak Krisztus feltámadása bizonyosságának kell lennie. Vagyis aki ott volt, látta, találkozott a feltámadt Úrral. Ezen a helyen kell megkérdeznünk: vajon Júdás a szó igazi értelmében apostol volt?

3. Az apostolnak Szentlélekkel kell megkeresztelkednie.

4. Ezeknek hatalmában erőt vesznek és csodákat tesznek, ahogy e fejezet 8. verse mondja.

Annak a szolgálatnak, amely ebből a négyes forrásból ered, nem szabad szünetelnie. Az a tény, hogy nem Pál a választott tizenkettedik, igazolja azt, hogy a gyülekezetnek nem szabad várnia, nem szabad bizonyoságtévő tanú nélkül maradnia. A jeruzsálemi gyülekezet nem várhatott Pálra, meg kellett választani Mátyást.

Kérdezzük: miért? Ez nem a 12-es számnak valamilyen misztikus értelmezéséből fakad, hanem Jézus világos meghagyásából: AMIKOR AZ EMBERNEK FIA BEÜL AZ Ő DICSŐSÉGÉNEK KIRÁLYI SZÉKÉBE, TI IS BEÜLTÖK MAJD 12 KIRÁLYI SZÉKBE ÉS ÍTÉLITEK AZ IZRAEL 12 NEMZETSÉGÉT - írja Máté 19,28-ban.

Izrael mindenik törzse egy-egy apostolé, annak királyi székéé. Ennek nem lehet megfélemednie. Ugyanerről a visszatérő, eljövendő dicsőségről beszél a Jelenések könyvének mennyei Jeruzsáleme is: A VÁROS KÓFALÁNAK 12 ALAPJA VAN, ÉS AZOKON A BÁRÁNY 12 APOSTOLÁNAK NEVEI (Jel 21,14).

Számunkra ez két dolgot jelent:

- Krisztus parancsának meg kell lennie,

- a gyülekezetben az evangéliumnak hangoznia kell.

Az apostolok köre Jézus parancsa szerint zárt kör. Jakab az első, aki Júdás után meghal. Egészen más módon: mártírhálált hal. Helyét nem töltik be, és a hét diakónus megválasztása már másként történik és más célt szolgál (ApCsel 6). Mátyással a szolgálat teljes lett. Ez a teljesség élt és hatott tovább az évszázadok folyamán a gyülekezet életének szakadatlan valóságában. Ez jutott el hozzánk, ez teszi lehetővé a mi bizonyoságtételünket. Nem csodálkozni kell ezen, hanem hittel vallani: így bajok között sok szeplővel de mi vagyunk az eklézsia. Ez a gyülekezet az egyház, az Úr háza, az üdvösség háza, a szent ház.

II.

Másodszor azt kell mondanunk, hogy a gyülekezet a REND HELYE. Ahol apostoli egyház létezik, ahol apostoli gyülekezet él - ott rendnek kell lennie. A rend igénye abból a világos tényből fakad, hogy a gyülekezetet Krisztus kormányozza. Egyedül Ő. Sokat nyernénk azzal, ha Luther buzgó igyekezete győzelemre jutna és egyház helyett mindig gyülekezetet mondanánk! Az egyház ugyanis nem lehet olyan intézmény, amely önmagáért él és önmaga létéért tartja fenn magát. Itt csak Krisztus kormányozhat, és minden csak ezt ábrázolhatja ki. Csak egyetlen egyházkormányzat lehetséges: Krisztusnak az Írásban tudtul adott igénye, mely a Szentlélek által lesz élő valósággá. Ezt az egyetlen elvet töredezi mozaikokra az ember.

Ezek a versek nem elvekről beszélnek, hanem azokról az eseményekről, amelyek Krisztus akaratáról tesznek bizonyosságot. Ezért kell beszélünk a RENDRŐL, amely Mátyás választásánál érvényesült Jeruzsálemben. Ez a rend más volt Korinthusban, Kis-Ázsiában vagy Maqedóniában, és más volt a hét diakónus kiválasztásánál.

Ennek a rendnek a kapcsán, Mátyás megválasztásánál három lépést látunk:

1. ÁLLATÁNAK KETTŐT... Tehát a százhuszból kiválasztottak kettőt, akik eleget tettek az apostollá választhatóság feltételeinek. Hogy ezt a kettőt hogyan választották ki, azt nem tudjuk.

Az elsőnek három neve volt: József = az Úr neveltje,
Barsabás = a szombat fia,
Justus = igaz.

Ő volt az első számú jelölt. Neve szerint tekintélyes ember lehetett. Közelebbit nem tudunk róla. Talán ő az, akinek testvérét elküldik Pállal és Barnabással Antiókhiaiba (ApCsel 15,22).

A másik név itt fordul elő egyetlen helyen az írásban. Ismeretlen név, ismeretlen ember. Minden későbbi hagyomány csak feltevés. A németek számon tartják, hogy Mátyás az egyetlen apostol, akinek tetemei német földön, Trierben nyugszanak, ahova Nagy Konstantin küldötte.

2. ÉS IMÁDKOZVÁN MONDÁNAK: TE, URAM, KI MINDENEKNEK SZÍVÉT ISMERED, MUTASD MEG E KETTŐ KÖZÜL AZ EGYIKET, KIT KIVÁLASZTOTTÁL.

Az ima volt a lényege ennek a választási módnak. Benne van annak alázata, hogy amit az ember elkezd, azt Isten fejezi be. Aki cselekszik, az az Úr. Az ember meghaligatja és végrehajtja.

3. A sorsvetés volt a harmadik lépés. Ez mindig elgondolkoztatja az embert, ha fontos dolgot dönt el. Szabad-e ehhez nyúlnunk? Református kánonjaink a századok folyamán többször alkalmazták. Erős ótestamentumi gyökerei vannak. Szorosan a templomkultuszhoz tartozott. A sorsvető kocka ott volt a pap öltözetében, és nagy horderejű döntéseket hoztak vele. Háborúk kezdetét és végét, életet és halált mutatott a kocka.

JERTEK, VESSÜNK SORSOT, KI MIATT VAN A VESZEDELEM RAJTUNK. ÉS A SORS JÓNÁSRA ESÉK - mondják a hajósok (Jón 1,7).

A 12 törzs között sorssal osztották szét az osztályrészt (4Móz 26,55).

Sault, az első királyt sorsvetéssel választották. Előbb a Benjámin törzset, azután a Kis házát s végül az elbujt Sault (1Sám 10,22).

Leckénk esetében ráírtak két táblácskára két nevet. Betették egy edénybe, és az egyiket kivették. Bizonytal nem kis meglepetésre a Mátyásé. Szól a figyelmeztetés: az én gondolataim nem a tieitek, és az én utaim nem a ti utaitok. Nem Ézsau, hanem Jákób, nem Kain, hanem Ábel, nem az, akit ti Justusnak tartotok, hanem az ismeretlen Mátyás. Mert mindezt nem tiérettetek teszem, Izrael pártos háza, hanem az Én NEVEMÉRT.

A hernhuti gyülekezet lehetőleg mindent sorsvetéssel dönt el. Az ókori pogány népek kultuszában a sorsvetés babonák alkalmává lett. Gratianus császár 380-ban betiltotta. A keresztény ókor nem gyakorolta. Számunkra, az újszövetségi gyülekezet számára két dolgot sugall a sorsvetés:

a) Alázatra készlet a mindenek Urával szemben, és alázatos megvallására sugall az imát illetően: legyen meg a te akaratod!

b) Alázatra készlet a másik ember iránt, akinek szintén bele kell nyugodnia Isten akaratába.

Eppen ezeknek alapján nem véletlen, hogy az Apostolok cselekedeteinek 2. fejezete így kezdődik: EGY AKARATTAL EGYÜTT VALÁNAK. Ezt a közös akaratot hozta létre az Isten döntésébe való belenyugvás. Az EGY AKARATBAN ott volt a Mátyásé és a Barsabásé is. Mindnyájan tudták, hogy Isten nem pusztá címet adományozott Mátyásnak, hanem szolgálatot. A gyülekezet az "egy akarat" közössége, amelyben rend uralkodik.

III.

A gyülekezet AZ AJÁNDÉK HELYE. Az adomány helye. A Lélek ajándékának, adományának helye.

Mátyás elnyerte a szolgálat és apostolság osztályrészét. A tizenkettő közé számláltatott a Lélek munkálkodó erejében.

Ennek az ajándéknak a várásában él mindig a gyülekezet, az egyház. Akkor így hangzott: maradjatok Jeruzsálemben, és ott várjátok be az ajándékot. Nekünk így hangzik: Menjetek a gyülekezetbe, a szentek közösségébe, és ott várjátok az Úr ígérését. A gyülekezet, az egyház mindig a Lélek adventjében él. Pünkösöd előtt és után egyaránt.

Szolgálatban és rendben táplálja a megújuló reménységet.

Reménységet a Lélek várásának örök adventjében. Ámen.

A meg nem értett Krisztus

Alapige: Máté 11,16-19

Bibliaolvasás: Máté 11,25-30

Mikor eljött az idők teljessége és az Úr Jézus belépett ebbe a világba, az első időben úgy tetszett, mintha az a világ, azok az emberek, akik közé jött, megértették volna az örökkévaló Igének ezt az irgalmas tettét, melylyel - amint Pál apostol írja - szolga formát vévén fel, emberekhez hasonlóvá lett (Fil 2,7). Mária, a názáreti szűz, örvendező alázattal fogadja az angyali híradást, hogy ő választatott ki arra a kibeszélhetetlen dicsőségre, hogy rajta keresztül lépjen be Jézus az embervilágba. Mikor megszületik, az angyal szavára a betlehemi pásztorok, a csillagok utasítására a napkeleti bölcsek hódolva járulnak hozzá, még az sem riasztja vissza őket, hogy születési helye istálló, bölcsője jászol, környezője a szegénység. Az agg Simeon és Anna, a próféta asszony, boldogan adnak hálát Istennek, hogy megérhették a rég várt kegyelemnek a megjelenését. József hajlandó vállalni az Egyiptomba való menekülés minden veszedelmét, fáradságát, gondját. Tizenkét éves korában Jeruzsálemben a templomban írástudók és bölcsek álmélkodva csodálják értelmét és hallgatják tanítását. Keresztelő János hatalmas szóval készít neki utat, és mikor hozzá megy, hogy megkeresztelkedjék általa, János hódolattal vallja: Nékem kell általad megkeresztelkednem. A Sátán, amikor kísérti a pusztában, megszegyenülten távozik. Péter és a többi apostol első szóra mindent odahagyva követik őt, és az első igehirdetői útján "nagy segítség..." (Mt 4,25).

És akkorára nő a sokaság, hogy a hegyre kell felmennie a Hegyi beszéd elmondására. Talán nem hamisítjuk meg az igazságot, ha Heródes királyt is, aki meg akarja gyilkoltatni, azok közé számítjuk, akik világosan felismerték, kicsoda Jézus, mit jelent reájuk és világukra nézve eljövetele. Az első esztendők mintha tökéletesen megcáfolnák Ézsaiás jóvendőlését: "néztünk reá, de nem volt ábrázata kívánatos, utált és az emberektől elhagyatott volt ... mint aki elől orcánkat elrejtjük..." (Ézs 53,2) A jászolbölcsőt, az istállót, a názáreti otthon szegénységét, a betlehemi gyermekgyilkolást mintha csak azért tette volna oda az Atya keze, hogy mint egy sötét háttérből annál tündöklőbben ragyogjon fel az a dicsőség, melyet ezen a földön nyert. Mintha egy nagy virágvasárnapi diadalútra indulna, amely pálmaágakkal és egetverő hosszánakkal ékes.

De néhány pillanatig is csak olyanokat lehetne ebben az illúzióban ringatni, akik Jézus életéből csak ennyit ismernek. Mi, akik itt vagyunk, mindnyájan tudjuk, hogy nem így van. Jézus egész élete arról beszél, mennyire nem értették meg őt azok, akik közé jött. Mindnyájan tudjuk, hogy a virágvasárnapi út végén a kereszt sötétlik, és mindnyájan emlékezünk Jézusnak nem egy, hanem több olyan nyilatkozatára is, amelyben amiatt panaszol, hogy mennyire nem értik meg, mennyire félreértik. Tudtam én is, s mint az Igével hivatásszerűen foglalkozó pap talán több erről szóló eseményre, nyilatkozatra emlékeztem a Jézus életében, mint közületek a legtöbben. Mégis, amikor erre az igehirdetésre készülve átnéztem az Írást és összeszedtem azokat a helyeket, amelyek erről a meg nem értésről tanúskodnak, valósággal megdöbbenett ezeknek a tömege és amit ezek elem tártak. Legelső sorban nem értette meg őt útkészítője, Keresztelő János, hisz két tanítványa által megkérdezteti: Te vagy-e az, aki eljövendő, vagy mást várjunk? (Mt 11,3) Nem értették meg a legközelebbi hozzátartozói. Tizenkét éves korában, amikor a templomban visszamarad, szemrehányólag kérdi anyja: "Fiam, miért cselekedted ezt velünk?" (Lk 2,48) Mikor egyszer nagy sokaság gyűlt köréje s az övéi meghallják ezt, eljönnek, hogy megfogják, mert azt mondják,

magán kívül van (Mk 3,21). És mikor Názáretben, ahol felnevelkedett, prédikál a zsinagógában, a prédikáció vége az, hogy betelének mindnyájan haraggal és vivék a városon kívül annak a hegynek a szélére, amelyen az ő városuk épült, hogy onnan letaszítsák (Lk 4,28-29).

Nem értették meg a nép vezetői, a farizeusok, az írástudók és papok, akik pedig ismerték a próféták jövendöléseit. Ők azok, akik amikor látják csodálatos gyógyításait, azzal vádolják: "Az ördögök fejedelme által úzi ki az ördögöket" (Mk 3,22). Ők azok, akik nagycsütörtökön elfogják, halálra szánják s Pilátustól kicsikarják a halálos ítéletet. Nem értik meg az élet magaslatain tündöklő nagyok, mint amilyen Heródes király vagy a két római helytartó: Pilátus és Festus volt. Heródes azt hiszi, hogy Keresztelő János támadt fel Jézusban (Mk 6,14). Mikor nagypénteken átküldi hozzá Pilátus, miután csalódik abban a reménységében, hogy valami csodát lát Jézustól, semminek állítván és kicsúfolván őt, fényes ruhába öltöztetve visszaküldi Pilátushoz (Lk 23,1-11). Az egyik római helytartó, Pilátus, amikor kérdésére azt feleli, hogy ő az igazságról tesz bizonyosságot, cinikusan kérdi: micsoda az igazság, és feleletet sem várva otthagyja és nemsokára, bár semmi bűnt nem talál benne, megostorozva halálra adja (Jn 18,37-38). A másik helytartó, Festus pedig azt mondja Pál apostolnak, amikor Jézusról és az ő feltámadásáról bizonyosságot tesz: "Bolond vagy te, Pál. A sok tudomány téged örülségbe visz" (ApCsel 26,24). Milyen világosan látja ezt az Úr Jézus, amikor egyik imádságában hálát ad Istennek, hogy a bölcsék és értelmesek elől elrejtette és a kisdedeknek jelentette meg azt (Mt 11,25). Pedig a kisdedek, vagyis az egyszerű, tanulatlan, szegény nép is megnyiszter keseríti meg az Urat keményszívűségével. Maga az Úr állapítja meg róluk: Megkövéredett a népnek a szíve, szemüket behunyják, füleikkel nehezen hallanak, hogy ne halljanak és ne lássanak és ne értsenek (Mt 12,15). És a nép az, amely Barabás elbocsátását és Jézus megfeszítését követeli, és ez a nép az, amely a keresztrefeszítettet csúfolja, fejét hajtogatva mondja: Ha Isten Fia vagy, szállj le a keresztről (Mt 27,39-40).

De hogyan is érthették volna meg az Urat mindezek, amikor a saját tanítványai, akik állandóan vele vannak, akik hallják minden tanítását, látják minden csodáját, azok se értették meg őt. Mikor kezdi jelenteni szenvedését, Péter, akin az anyaszentegyház az építi fel, félrevonja és dorgálja: Nem eshetik ez meg veled (Mt 6,22). A Zebedeus fiúk és anyjuk arra kérik a halálra, gyalázatos halálra készülő Urat, hogy adja nekik az ő országában az első helyet (Mt 20,20). És az utolsó, a legnehezebb harc idején az egyik tanítvány elárulja, a másik megtagadja, és amikor elfogják, mindnyájan elfutnak mellőle.

Csoda-e, ha ily körülmények között Jézus ajkán a kérdés: Mihez hasonlítsa ezt a nemzetséget? És a kérdésre keserű gúnyval felel: "Hasonlatos a gyermekekhez, akik a piacon ülnek és kiáltoznak az ő társaiknak. És ezt mondják: Sípoltunk néktek, és nem táncoltatok; siralmas énekeket énekeltünk néktek, és nem sírtatok. Mert eljött János, aki sem eszik, sem iszik, és azt mondják: Ördög van benne. Eljött az embernek fia, aki eszik és iszik, és ezt mondják: Ímé a nagy étű és részeges ember, a vámszedő és bűnösök barátja! És igazoltatték a bölcsesség az ő fiaitól" (Mt 11,15-19). Az a gyermekjáték, amelyről az Úr itt beszél, az örök ember magatartását tárja föl, azt az önző, mindent a maga kedve és akarata szerint formáló magatartást, amelyiknek sohasem jó ügy, amint Isten adja, hanem mindig másképpen akarja, aki megfordítja a Miatyánk kérését: ne úgy legyen, amint Te, hanem amint én akarom. Ez a gyermekjáték úgy folyt le, hogy a piacon a gyermekek két csoportra oszolva egymással szemben leültek. Sípoltunk és nem táncoltatok - kiáltotta az egyik csoport, amire a másik visszakiáltotta: siralmas éneket énekeltünk nektek, és ti nem sírtatok. És ha véletlenül az egyik csoport megváltoztatva a játék rendjét, átvette a másik csoport kiáltását, akkor nem tudta a vele szembenálló kedvét eltalálni, mert azok csak azért is az ellenkezőjét akarták. Hogy ez valóban így van, azt Jézus azzal bizonyítja, hogy a Keresztelő János és a maga példájára hivatkozik. Keresztelő János a pusztában lakott, ruhája durva teveszőrből volt, eledele pedig

sáska és erdei méz, és Isten ítéletével fenyegetve azt hirdette a mérges kígyók fajzatainak, hogy a fejsze már a fák gyökerére vettetett és amelyik fa jó gyümölcsöt nem terem, kivágattatik és tűzre vették. Az aszkéta, önsanyargató, ítéletet hirdető a pusztában, a lakott helyektől távol élő Keresztelő Jánossal ellentétben Jézus éppen úgy élt, mint a többi ember, és csodálatos szelídséggel, kifoghatatlan szeretettel hirdette a bűnök bocsánatát, az Úr kedves esztendejének az elközelgését, a mindeneknek Atyját, aki a mennyekben van, aki felhossa napját mind a jókra, mind a gonoszakra és erőt ad mind az igazaknak, mind a hamisaknak. És betért a falukba és városokba, elment a kánai menyegzőbe, leült a bűnösökkel és vámszedőkkel. De sem a János keménysége, ítélethirdetése, sem a Jézus szelíd hívogatása nem kellett ennek a nemzetségnek. Keresztelő Jánosnak a keménységét, Jézusnak a szelídségét hányták szemére, mindig valami kifogást keresve, hogy legyen valami jogcímük, amellyel elutasíthatják maguktól. Az egyik igen kemény, a másik igen megbocsátó, egyik sem jó ügy, amint van.

Jézusnak ez a keserű megállapítása mindig ahhoz a nemzetséghez szól, amelyik éppen hallgatja. Hiába telnek az évszázadok és évezredek, az ember a Jézus Krisztushoz való viszonyában mindig ugyanaz marad, az a kemény szívű és kemény ajkú, aki szemeit behunyja, füleit bedugja, hogy ne lásson, ne halljon és ne értsen, hogy járhasson a maga választotta úton. Nemcsak akkor és addig vette körül Jézust a meg nem értés, amíg testben a földön járt, hanem azután is. Az első pünkösdkor, amikor hallják az apostolok bizonyágtételét, a beláthatatlan sokaságból mindössze háromezren keresztelkednek meg, a többiek pedig csúfolódva mondják: Édes bortól részegedtek meg. Mennyi meg nem értés és félreértés kíséri Pált missziói útjain! Mennyi baja van az apostoloknak nemcsak az ellenséggel, a Krisztust és az ő keresztjét bolondságnak és botránkozásnak tartó tömegekkel, hanem a keresztiséget felvevő, Krisztust valló hívekkel is. Az egész Újszövetség bizonyágot tesz erről. És az egyház kétezer esztendő történelmében figyelemmel kísérhetjük, hogy nemcsak az egyházon kívül, de az egyházon belül is – sőt belül sokszor még veszedelmesebben, mint kívül – miképpen értik félre Krisztust és az ő tanításait.

Lehetett-e Krisztust jobban félreérteni, mint Konstantin császár tette, aki azt hitte, hogy minél későbbre halasztja a megkeresztelkedést, annál üdvösségesebb lesz az reá nézve? Vagy volt-e Krisztus ügyére nagyobb veszedelem, a Krisztus ügyét jobban kompromittáló veszedelem, mint az a hatalmi versengés, amely az egyház kebelében megindult Krisztus papjai között, és melynek eredménye lett a máig tartó nagy egyházszakadás, amelyben a római és a konstantinápolyi püspök egymást kölcsönösen Krisztus nevére való hivatkozással, Krisztus képviselőiben megátkozták?

És mekkora meg nem értés, szinte elképzelhetetlen félreértés kellett ahhoz, hogy annak a Krisztusnak, aki azt mondta magáról: nem azért jött, hogy néki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon, a legfőbb papja a világ fölötti teljes hatalmat igényelte magának, és börtönnel és gályarabsággal és máglyával akarta szolgálni annak a Krisztusnak a dicsőségét, aki azt tanította: Szeressétek ellenségeiteket is, áldjátok azokat, akik titeket átkoznak, jóit tegyetek azokkal, akik titeket gyűlölnék, és imádkozzatok azokért, akik háborgatnak és kergetnek titeket. De nemcsak a reformáció előtti időben és a reformált egyházak elleni harcban láthatjuk mindig Jézus megdöbbentő meg nem értését, hanem azóta is el egészen a mi időnkig.

Az egyháznak az a szinte megszámlálhatatlan részekre való szakadozottsága és ezeknek egymás elleni harca éppen úgy, mint az egyháznak az az erőtlen-sége, amellyel a nem keresztyén vallásokkal szemben nem tud tért hódítani, nem erről a meg nem értésről és ebből a meg nem értésből származó erőtlen-ségről tesz-e bizonyágot? És az elutasító kritika és az az ellenséges magatartás, amelyet a Krisztus egyházával szemben tanúsít, vajon nem annak a meg nem értésnek a folytatása-e, amellyel az egyház és az egyházat képviselő hívók nem tudták és nem érvényesítették azt, hogy Krisztus a szegények, az elnyomottak barátja? És mi mindent felhoznak ürügyül, mentségül hitetlenségük igazolására! Hivatkoznak a keresztyénség értelemellenes tanítására,

túl szigorú erkölcsi követelésére, az egyház tökéletlenségére, a keresztyén tanítás és élet ellentétére. Minden lehető és lehetetlen dolgot elkövetnek hitetlenségük vagy közönyösségük igazolására, mentésére.

De vajon mi magunk, akik most itt vagyunk a templomban, nem vagyunk-e hasonlóak ahhoz a nemzetséghez, amelynek alapigénkben szemére hányja Krisztus, hogy nem értették meg őt? Nemcsak azért nem értették meg őt, mert sokkal nagyobb, dicsőségesebb, semhogy a mienkhez hasonló gyarló, kicsi értelem befogadhatná, hanem azért is és talán elsősorban azért, mert mi nem akarjuk, nem merjük őt megérteni, elfogadni úgy, amint van. Nem akarjuk, nem merjük, nem tudjuk, mert ez olyan gyökeres leszámolást kívánna önmagunkkal, életünkkel, melynek következményei beláthatatlanok volnának. Amint János evangéliuma megállapítja: a világban volt és a világ általa lett, de a világ nem ismerte meg őt. Az övéi közé jöve, de az övéi nem fogadták be őt (Jn 1,10-11). Olyan csodálatos, de olyan más, mint aminek mi elképzeljük: Nem lehet meglátni, csak lélekkel lehet elfogadni.

Reménytelen és egyenesen kétségbeejtő lenne mind a Krisztus egyházának a helyzete, mind a magunk üdvösségének a kérdése, ha az Ige üzenete csak ennyi lenne, ha befejeződne annak a megállapításával, hogy sem akkor, sem most nem tudta és nem tudja, vagy nem tudta és nem akarta megérteni a sokaság Krisztust. De van alapigénknek még egy utolsó rövid mondata: "és igazoltaték a bölcsesség az ő fiaitól" - amely Krisztus ügyét és egyházának helyzetét egészen más, vagyis felülről való világosságban állítja elénk. Az a bölcsesség, amelyről itt szó van, Istennek a bölcsessége, vagyis Jézus Krisztus, akiről azt mondja Pál, hogy lőn nekünk bölcsességül Istentől. A bölcsesség fiai pedig azok, akik benne hisznek, akiknek Isten Szentlelke által kijelenti azokat, amelyeket a világ szerinti bölcsesektől elrejtett. Ez a világ amiként a múltban, úgy a jelenben is és a jövőben is tele volt, tele van és tele lesz azzal a nemzetséggel, amelyet Jézus a piacon játszó gyermekekhez hasonlított, és amely nemzedék nem tudja, nem akarja megérteni Krisztust. De mellettük ott vannak a bölcsesség fiai, a hívők, akik a maguk hűségével, alázatos szolgálataival, hívő engedelmisségével igazolják Krisztust, Istennek bölcsességét.

Igazolják azzal, hogy fénylik világosságuk az emberek előtt, a maguk kicsi, jelentéktelen, erőtlén személyükben megbizonyítják Krisztusnak erejét és dicsőségét. Ezek a hívők, legyenek bár a világ mértéke szerint a legnagyobb tudósok vagy a legjelentősebb lángeszű emberek, nem a maguk tudása vagy éles elméje által értik meg Krisztust. Mert Krisztus mindig olyan véghetetlen nagy, hogy előtte is mindig azzal az álmélkodással kell megállanunk, amelynek Pál a Római levélben így ad hangot: "Ó! Isten gazdagságának, bölcsességének és tudományának mélysége! Mely igen kikutathatatlanok az ő ítéletei és kinyomozhatatlanok az ő útjai" (Róm 11,32). Krisztus mindig annyival nagyobb, mint a legtanultabb, legeszesebb ember, hogy nemcsak Pál apostol idejében, de minden időkben illik a hívőkre, még az olyan nagyokra is, mint Pál vagy Augustinus, Luther vagy Kálvin, a korinthusi levél megállapítása: "a világ bolondjait választotta ki magának az Isten, hogy megszegyenítse az erőseket" (1Kor 1,27). A hitnek legnagyobb hősei is, akikre mi ámulva tekintünk fel, mint hozzánk képest óriásokra, Krisztushoz képest olyan kicsinyek, olyan erőtlének, hogy őt a maga teljességében e földön soha meg nem ismerhetik, itt mindig rész szerinti való az ismeret. A teljesség csak a színről színre látáskor jut nemcsak nekünk, hanem minden emberfiának osztályrészül. De ez a gyarló, rész szerinti ismeret is elegendő arra, hogy Krisztust igazolni tudják, dicsőségét terjeszteni tudják e világban úgy, hogy általuk Krisztus a maga ismeretét minden helyen meg tudja jelenteni, ahol csak akarja.

Mindebben a szomorúságban az a vigasztaló, hogy Krisztus és az ő ügye nem függ tőlünk. Krisztus nem igazodik hozzánk. Az Isten országa dolgában nem a miénk a végső döntés. Most még az a látszat, hogy mi és a hozzánk hasonló gyarló emberek tetszésén vagy nemtetszésén fordul meg Isten országának az ügye. De egyszer eljön az idő, amikor nem mi, hanem Isten akarata

lesz a döntő az egész világ szeme előtt. Most mi nem akarjuk azt, amit Isten akar, majd akkor Isten nem fogja akarni azt, amit mi akarunk.

Reménységünk, hogy ő, aki a keresztt kínjai között is bocsánatot esedezett azoknak, akik nem tudják, hogy mit cselekszenek, mint a mi örök főpá-punk, aki ismeri és szánja a mi gyengeségeinket, állandóan könyörög a mi erőtlenségünkért és befedezi a mi vétkeinket a maga érdemével örökre. Ámen.

Hegedüs Loránt

Szentlélekről

Alapige: János 7,37a

Bibliaalvasás: 3Mózes 23,33-44

I.

Szentlélek a jézusi ünneplés Lelke

Az ünnep bibliai jelentősége fontos mondanivalót tartogat számunkra. A negyedik parancsolat szerint nem a munkáért van a negatív pihenés, hanem a pozitív, az Isten előtti nyugalomért van a munka (2Móz 20,8-11). Az ünnep nem kikapcsolódás földi életünk bajaiból, hanem bekapcsolódás Isten életének szeretetáramába, erőrendszerébe, örök célokat megvalósító folyamatába.

Ma ünneptelenségünkől a lomsátor ünnepen át Jézus ünnepéhez érkezünk.

1. A negatív ünneptelenség korszelleme ma mindnyájunkat terhel.

Ennek egyik jellemzője a "se éjjelünk, se nappalunk" életforma. Örökös hajszában élünk. A hétköznapi szörnyű szürkeség mindenre ráborul. Nem az a legnagyobb baj, hogy nem megfelelő színeket és árnyalatokat teszünk életünk vásznára, hanem az, hogy egyáltalán nincsenek színeink. Színtelen az örömünk és a bánatunk egyaránt. Megkülönböztethetetlen egymástól langyos rokonszenvünk és ellenszenvünk. A sikereknek sem tudunk igazán örülni, a sikertelenségekhez is egykedvűen hozzászoktunk, különösen ha nem a magunk egyéni, hanem legfeljebb a közösségünk sikertelenségéről van szó. Közben azonban nem annyira Istennek, mint inkább az ördögnek malmai örölnek, és a legváratlanabbul szedi áldozatait a hajszolt, ünneptelen életformán-
nak leggyakoribb betegsége: a szívinfarktus.

Az ünneptelenségből következik az úgynevezett "vasárnapi neurózis" betegsége is. Legfeljebb munkaszüneteink vannak, de nincs ünnepünk. Vagy egy új műszak fokozott munkájával emésztjük magunkat a hét végén ránk köszöntő szabad időben, vagy a szórakoztatóiparnak hamis örömeibe merülünk bele és ezektől merülünk ki, vagy a rokon szeretetlen szeretet merít ki halálósan bennünket. Nincs, aki önmagunk fölé emeljen bennünket, és nem is tudjuk igazán, hogy merre van a lelkiéppen felfelé. Egy bizonyos: a vasárnapi neurózis miatt, a szociológusok felmérése szerint, a legkevésbé hatékony munkanapunk a hétfő.

E vasárnapi neurózison nem lehet a hamis ünneplések lélekölő hazugságával és fásító unalmával segíteni. Sőt ezekből valósággal ki kell törni. Isten is mondhatja és mondja az ő népének: "Bűnt és ünneplést el nem szenvedhettek" (Ézs 1,10-18). Az igazság hiányában, a szeretet hiányában, az isteni dicsőség hiányában csak ünneptelenül lehet élni és meghalni.

2. Az ószövetségi lomsátor-ünnep lelkülete viszont igényben megmutatja, hogy Isten az ő szabadításának nagy tettei után mindig adott kiemelkedő ünnepeket az ő népének, és valóban kívánta is azoknak megtartását. Izrael fiai a chag hasszukkót verőfényes őszi napjaiban lomsátorokban laktak az egyiptomi szabadulás emlékéért ünnepe, az aratásért hálát adva, a szüret gyümölcseinek örvendezve. A kovásztalan kenyerek és a hetek ünnepén túl ez volt az ószövetségi nép harmadik - és tegyük hozzá - legvidámabb ünnepe.

Felzarándokoltak a salamoni templomhoz, megépítették lomsátraikat, melyek az emberi vándorlás és az isteni oltalom képei voltak. Hét napon

át egy pap három log vizet merített a Siloah-forrásból (Ézs 12,3), és azt a két oltárcsészén át, esőért mondott imádság közepette, a földre öntötte. A templomnál mindennap felhangzott a három ünnepélyes trombitaszó. Négy aranykandelábert gyújtottak meg ünnepélyesen az éjszakai templomudvaron. Felhangzott a lantok zenéje, megkezdődött a rituális tánc. Az első nap a nyugalom, a nyolcadik, utolsó nagy nap az imádat ünnepe volt. A történetírók feljegyzik: "Aki a zsidók lombsátor-ünnepét nem látta, az egyáltalán nem látott örömet." Ez az igazi ünnep valóban egyszerre jelentette az ember üdvét és Isten dicsőségét.

Isten nekünk is rendelt ünnepeit. A mi kötelességünk, hogy áron is megvegyük az alkalmakat (Ef 5,16).

Ez a jézusi ünneplés Lelke által lehetséges.

3. Jézus az utolsó napon áll fel az ünneplők között. Amikor az emberi ünneplés véget ér, akkor kezdődik és teljesedik be a jézusi ünneplés. A Szentlélek az emberi vég és az isteni kezdet Lelke. Mikor saját erőink csődje közepette az ünneptelen kilátástalanság köszöntene ránk, Jézus magához hív bennünket, és a mindenre elégséges kegyelme által új ünnepélyes kezdetet biztosít számunkra. Ugyanakkor abból a szempontból is egyedül csak ő a megoldás, hogy emberi örömeink csúcsain, amikor azt hisszük, hogy nincs már út fölfelé tovább és innen csak lefelé lehet hanyatlani, ő Istenhez vezet, akit az egeknek egei be nem fogadhatnak, hogy így beteljesedhessünk az Istennek egész teljességéig. Álljunk ellen a vérnek, tusakodván a bűn ellen (Zsid 12,4), vegyünk kegyelmet kegyelemre halmozva (Jn 1,18), és örök öröm legyen fejünkön (Zsolt 16,11) Isten dicsőségére.

Mindez igazán nagy nappá teszi a jézusi ünnepet, hisz itt az szólal meg, aki a templomnál, Jónásnál és Salamonnál is nagyobb. Nagyobb minden prófétánál, minden királynál, a templom minden főpapjánál. Ő a három tisztet magában egyesítő Messiás, az Istennek Fia, a mi Megváltónk. Őbenne Szentlélek a megváltásnak Lelke, mert ha valaki Krisztusban van, új teremtés az. A régiek elmúltak, imé, újjá lett minden!

Ezért "felállta Jézus", mert egyedül csak ő tarthat meg e legfényesebb és újszövetségi ünneplések közepette is. A Krisztusban aláhajló irgalom Lelke által kell és lehet eljutnunk a hívő lélekben élő Krisztus és a Krisztusban hívő lélek csodájáig: a hívő lélek szüntelen örvendez azon az ünnepen, amelyet a kegyelem őbenne ujjongva ünnepel! Ámen.

II.

Szentlélek a jézusi prófétálás Lelke

Jézus kiáltása egyáltalán nem magától értetődő prófétai szó.

Benne a csenddel együtt öltött testet az Ige: harminc évig hallgatott, és harmincéves volt, amikor tanítani kezdett. Benne testesült meg az ézsaiási prófécia: "Nem kiált és nem lármáz és nem hallatja szavát az utcán" - mígnem diadalomra viszi az ítéletet (Ézs 42,1 kk).

De most kiált! E szóval sok minden kifejezhető az Újszövetségben a Jézus történetén belül. A szinoptikusoknál így "kiált" artikulátlanul az ördögös (Mk 5,7), segélykérően a két vak (Mt 9,27), a kananeus asszony (Mt 15,22-23), a süllyedő Péter (Mt 14,26). Jézus szerint a kövek fognak kiáltani, ha elhal a dicséret (Lk 19,40), a kereszten nagy szóval kiáltva adja ki lelkét (Mt 27,50). A tömeg is kiáltja: "Nem ezt hanem Barabást!" (Lk 23,18) és "Feszíttessék meg!" (Mt 27,23)

De János evangéliumában é szó "prófétai szóval hirdeti" jelentést hordoz, kizárólag ennek számára van fenntartva, és pedig négy helyen. Keresztelő János prófétai szóval hirdeti: "Aki utánam jó, előttem lett" (Jn 1,15). Jézus így prófétál a templomban: "Hogy ki vagyok, tudjátok, hogy honnan jöttem, tudjátok..." (Jn 7,28) Így prófétál Igénkben és a Jn 12,44 kk-ben is: "Aki bennem hisz, annak is hisz, aki engem küldött..." Mind a négy igei hely Jézus személyes titkának legmélyebb titkát tárja fel.

1. Textusunkban a jézusi prófétálás Lelke Krisztus titkát tárja fel. Kiderül, hogy életünk alapvető kérdése: Ő. Ha Krisztus Lelke érint bennünket, életünk álproblémái is Krisztus-kérdéssé lesznek. Nem az a probléma,

hogy az emberek mit szólnak bajainkhoz vagy sikereinkhez, hanem az a kérdés, hogy Krisztus mit szól hozzá. Nem az orvos mondja ki betegségünkről a végső diagnózist, hanem Jézus Krisztus (Jn 11,4). Nem a halálé a döntő szó, hanem a Feltámadotté. Az utolsó ítélet perében nem a Sátán a perdöntő tanú, és nem a lelkiismeret, hanem "van szószólónk az Atyánál, az igaz Jézus Krisztus".

Kiderül tehát, hogy életünk egyetlen alapvető megoldása is: Ő. De Krisztus alapjában véve soha nem automatikus megoldást ad számunkra, hanem kereszthalálos-feltámadásos megoldást, melyben mi csikoroghatunk és összetörhetünk, csak a kegyelem működik közben "olajozott rugóval", amint azt Spurgeon mondja. Mi nem fejlődésvonalba, hanem "az én fiam meghalt, de feltámadott" alapvető törésvonalában borulhatunk csak végérvényesen Isten szívére, a Jézus keblére. Eközben viszont a hit számára egy pillanatra sem lehet kétséges, hogy akik az Istent szeretik, azoknak minden javukra van; a sötétség sem borít el előled, fénylik az éjszaka, mint a nappal, a sötétség olyan, mint a világosság.

A jézusi prófétálás Lelke által így lesz a Krisztus titka a mi életproblémáink egyedüli nyilvánvaló megoldása. Minden életkérdés arra irányul, hogy Krisztus kiábrázolójék az életünkben, mert Isten eleve arra rendelte az Ő választottait, hogy az Ő Fia ábrázatához hasonlatosak legyenek. Éspe-dig szenvedéseikben hasonlítsanak a szenvedő, megújulásaikban a feltámadott Krisztushoz.

2. A jézusi prófétálás Lelke felülről: Istentől személyesen szól az emberhez.

Jézus prófétai kiáltásából, melyet a figyelmes és szomjazó lelkekhez intéz, nyilvánvalóvá lesz, hogy Istennek van szava az emberhez, aki pedig igazán megérdemelné, hogy Isten szóba se álljon vele. A pusza isteni megszólítás a Jézus ajkán már önmagában véve is a legnagyobb kiváltság számunkra, mert azt jelenti: nem vagyunk egyedül. Ha ítéletes ígéket szól is, végeredményben akkor is "velünk az Isten" minden Lélek szerinti bibliaolvasás, lelki beszélgetés vagy igehallgatás alkalmával. Természetesen az isteni Ige telibe találja azt, aki meghallgatja, ezért sokan inkább rá sem figyelnek. De az Ige teremtmény és megtartó, majd újjáteremtő ereje nélkül az ember nem lehet ember. Ha csak emberi szavakra figyelünk, előbb-utóbb végső fórummá lesz az számunkra, és isteníteni fogjuk azokat, pedig nem tudnak sem feloldozni, sem feltámasztani senkit. Ezt csak a Jézus prófétai szavában megszólaló Ige teheti.

3. A jézusi prófétálás Lelke mindig leleplez, épít és éltet.

Leleplezi alapvető problémáinkat, ugyanakkor megmutatja, hogy a gondosan feltárt problémák megoldása könnyebb az elhamarkodott megoldásoknál. Az állandó problémázásnál viszont jobbak a tények. 'Jaj annak, aki mindig csak a megoldásokon töri a fejét, mert számára "az elszántság természetes színét a gondolat halványra betegíti" (Hamlet), és minden tettének halála lesz az okoskodás.

A Szentlélek az igazi problémákon át mindig elvezet a letagadhatatlan tényekhez. De ezzel sohasem fejezi be munkáját! Mindig rámutat arra, hogy a tények nemcsak adottságok, hanem feladatok is. Amivel a sors rendelkezett, afelől az ember még rendelkezhet a maga hozzáállásában. A legtragikusabb tények hosszú sorára is lehet Jób feleségének, de lehet magának Jób-nak a válaszát is feleletül adni: "Monda pedig őnéki az Ő felesége: Erősen állasz-é még mindig a te feddhetetlenségemben? Átkozd meg az Istent, és halj meg! Ő pedig monda néki: Úgy szólsz, mint szól egy a bolondok közül. Ha már a jót elvettük Istentől, a rosszat nem vennők-é el? Mindezekben sem vétkezek Jób az Ő ajkaival" (2,9-10).

A jézusi prófétálás Lelke a tények leleplezése után épp azáltal épít bennünket, hogy felhívja a figyelmünket az Isten perspektíváira. Ennek hiányában lesznek ma oly sokan öngyilkosok, pedig ami embereknél lehetetlen, az lehetséges Istennél. És Isten a relatív és abszolút jövőben egyaránt kész segítségünkre sietni.

Így éltet minket, s általunk másokat is. Magányos tengerszemből éltető folyamává tesz, ha a prófétalelkek engednek a prófétáknak. Ámen.

Szentlélek: a jézusi szomjúság Lelke

Jézus hívása arra az esetre szól, "ha valaki szomjúhozik". A 42. zsolnárt juttatja eszünkbe e versrészlet, melyben a hímszarvas a kiszáradt vádiktól a Jordán folyó vizéhez kívánczik. A zsolnáros a Hermon és a Micár hegyeinek hóolvadását és a Jordánba való folyását várja, ezért kívánczik dél felé, Jeruzsálembé, Isten templomába. Ez az Ószövetségből ismerős lelki vágyakozás aktualizálódik Jézus Igéjében.

1. A Szentlélek az igényesség Lelke, mely ebben a szomjúságban megjelenik és azt munkálja.

Ellene áll az igénytelenségnek a lelki élet minden területén. Isten Lelke nem túri a tudatlanságból származó lelki igénytelenséget. A törvény nem tudása még az emberi igazságszolgáltatás fórumai előtt sem jelent mentességet. Ha az evangélium hirdetéséből és tanításából származó hitismeretek a szekularizáció idején sok ember életéből hiányoznak is, az ebből eredő "hiánybetegségek": lelki-szellemi, családi-emberi összevisszaságok hirdetik a krisztusi élet nélkülözhetetlenségét számunkra. A negatív teremtés alapigéje: amiről nem beszélünk, az nincs! egyszerűen nem lehet igaz. A tudatlanságnak idejét elnézvé az Isten, most azt parancsolja az embereknek mindenütt, hogy megtérjenek és ne elégedjenek meg a lelki nivótlanság primitív formáival.

A jézusi Lélek igényessége rávilágít a manipulációból eredő igénytelenségünkre is. A szórakoztatóipar reklámhadjáratait vissza kell utasítanunk, melyek egy szükséges dologgá és mindenné akarják tenni életünkben a szellemi selejtet. Hisz e téren biztosra vehetjük: minél nagyobb hangerővel kiabál az impresszárió a vursliban a sátor előtt, annál kisebb az óriáskígyó a sátor ponyvája mögött.

Restségből is eredhet igényességünk feladása, mikor csak a saját szavaink visszahallásáig vagyunk hajlandók megerőltetni figyelmünket, és nem teljes szívvel-éllekből-elméből akarjuk szeretni Istent. De az Úr Lelke által még az Isten mélységeinek kutatására is felhív. Csak átmenetileg fogadja el a megrázkódtatásból származó igénytelenséget is, mikor "nem kell a korty, nem ízlik a falat". Ekkor is megszólít: "kelj fel, egyél, mert erőd felett való utad van!" Maga Isten sém boldogulhat egy lelkileg alultáplált társadalomban.

Ezért feléleszti szomjúságunkat. Feltámasztja lelki igényünket az élet vizének, az Igének felfakasztásával és kiárasztásával. Tudatosítja valódi hiányainkat. Rájövünk, hogy alapvetően egyedül a Krisztus-Ige hiányzik nekünk abban az értelemben, ahogyan egy agyonkényeztetett és kalandvágyból narkomániássá lett serdülő kérdezte meg ijedt szüleitől: "Miért nem beszéltek nekem soha Jézusról?" Jézus az, aki vágyaink igazi kielégítésére igazi lehetőséget kínál, nem az ember azonnali szeszélyei, hanem Isten akarata szerint; nem a legkisebb ellenállás, hanem legmagasabbrendű lehetőségeink szellemében. Elfordít a pocsolyáktól, a tisztának látszó fertőzött vizektől, és odavisz a tiszta forrás vizéhez. Nem tesz szemrehányást a világháborús szomjazóknak, akik a keréknyomokból is ittak, de az igaz kútforrás akarja hívni választott hivatalosait, hogy mindenekelett igazi szomjúságot ébresszen bennük.

2. A Szentlélek a személyes kapcsolatok Lelke.

Személytelen számból, csavarból, tömegemberből: valakivé tesz. Erre alapjában véve mindenki szomjazik. Egy búcsúlevél így szól: "Öngyilkos leszek, mert már senki és semmi vagyok. De így 'valakinek' mondanak." Szentlélek a halált szomjazás helyett a jézusi élet szomjazását munkálja. Jézus számára leszek "valakivé", mikor így szól: "ha valaki szomjúhozik..." Mintha ezzel azt mondaná: "Azért van Isten, hogy mindig legyen legalább egy valaki, aki kimondhatatlanul szeret téged, akkor is, ha mindenki más elhagyott volna." Ezt az életigazságot éli át Ady Endre az Úr érkezése alkalmával:

Mikor elhagytak,
mikor a lelkem roskadozva vittem,
csendesen és váratlanul
átölelt az Isten.

Ha pedig már az Úr számára valaki lettem, valakivé leszünk egymás számára is mindazokkal, akikben a Lélek személyes jézusi szomjúságot ébresztett, akik meghallották a hívást: "ó, ti mindnyájan, akik szomjúhoztok, jertek e vizekre" (Ézs 55,1). A személyes Krisztus-közösség így lesz a szentek egyességévé.

3. E csoda lehetséges, mert a Szentlélek az emberi feltételhez kapcsolódó feltétlen kegyelem Lelke.

Feltétlenül szólnunk kell textusrészletünkben a feltételes "ha" kötőszóról is! A világ legszükségesebb lelki italát: az Ige élő vizét kényszerű tölcselezéssel senkibe se tölti bele a Szentháromság Isten. Ő örök megmentő szeretettel felajánlja ezt mindenkinek, de csak annak és csak akkor adja ténylegesen, ha valaki szomjúhozik!

Mit jelent ez a "ha"?

Nem jézusi szűkkeblőséget jelent, hisz ő mindenkinek szívesen adná az élő vizet hanem emberi szabadságot adó kegyelmet juttat kifejezésre. Az örök megváltást éppúgy nem lehet erőszakolni, mint az evilági rokonszenvet. Az égi szerelem éppúgy csak teljesen önkéntes lehet, mint a földi. Ezért ébreszti előbb a szomjat s csak utána kíván megelégtetni. De jaj nekünk, ha repedezett kutakból eloltjuk szomjunkat, mielőtt az ő forrásához érnének.

Ez a "ha" épp ezért mindenkinek felajánlott kegyelmet jelent, mert aki él, mindenki szomjas lesz, csak Jézushoz kell hívni és Jézushoz kell hozni minden szomjazót. És a csak megüresedéssel elfogadható kegyelem teljességét jelenti ez a "ha". Elfogadásához semmi más nem kell, csak szomjúság. A többi: az erő, a szentség, a munka, az öröm ebből folyik majd, mert:

Ki Téged ízlel, éhezik,
Szomjasabb lesz, aki iszik,
De másra már nem szomjazik,
Csak Jézusért óhajtozik.

Ámen.

Hegedüs Loránt

Ha valaki szomjúhozik

Alapige: János 7,37b

Bibliaolvasás: János 4,1-15

I.

Szentlélek: a jézusi hívogatás Lelke

Annak, aki szomjúhozik, Jézus azt kiáltja: "Jöjjön énhozzám!..." A Szentlélek azt akarja, hogy e mai, általánosan hangzó jézusi felhívásunk hozzád szóló, személyes jézusi hívássá legyen: "Jövell!" Szükséges, hogy te ezt elfogadd, miként Jézus így hangzó hívását elfogadta a Jézus hívására a tengeren is jární tudó Péter apostol.

Alapigénk tükrében lássuk meg: 1. ki hív? - 2. kit hív? - 3. hová hív? - 4. miért hív? - 5. mikor hív? - 6. meddig hív?

1. Ki hív? Az, akinek szívében örökkévaló szeretet van. Hisz őbenne, Jézus Krisztusban testesült meg az az Ige, amelyet már Jeremiásnál kijelent Isten: "Örökkévaló szeretettel szerettelek téged, azért terjesztettem reád az én irgalmasságomat" (Jer 31,3). Ezért írhatta róla János apostol: "Sze-

rette az övét a világon, mindvégig szerette őket" (Jn 13,1). Bár sok halálos gyűlölet vette körül, de ő mindezt örökkévaló szeretetével legyőzte, mely erősebbnek bizonyult minden bűnnél, minden halálnál és kárhozatnál.

Jézus Krisztusban az hív téged, aki jobban ismer, miként te ismered önmagadat. Tudja, hogy neked nem csodabor, nem csodaméz és nem csodavíz, hanem az élet vize kell. Mi Krisztus ismerete nélkül az élet összevisszaságában csodálatos mámorokra szomjazunk, varázslatos édességekkel szeretnénk megízésíteni keserű napjainkat, és olyan minden felelősségtől és kötelességteljesítéstől feloldozó csodavízzel álmodozunk, amilyent tudatlanságában és kétségbeesett vágyódásában a samáriai asszony kért Jézustól. De Jézus az az Úr, aki éppen úgy tudta akkor és ott, mint itt és most, hogy a bűn zsoldja a halál, és éppen ezért a bűnös embernek az élet vizére van szüksége. Ez az élő víz Isten Lélektől áradó Igéje, aki az isteni kegyelem ereje által megtérő, újjászülető és az életet felelősen vállaló lelkeké tesz bennünket Isten előtt a Jézus Krisztusban. Az ilyen életben feltétlenül rendeződik minden; valódi helyükre kerülnek a bánatok és az örömök, az okok és a célok, vagyis Isten eleve elrendelése és a te elrendelésed is.

Jézusban az hív téged, aki nem azt keresi, ami a tied, hanem téged magadat keres. Emlékszünk arra, hogy a tatárjárás után IV. Béla pecsétes, de hamisított levelével csalogatták elő a bujdosókat a hódítók, hogy azután leöldöcssék őket. Sok mai harsogó rendezvény reklámhívása sem akár mást, mint a pénzedet, s ezen túl lelki kifosztásodat és halálot. Jézus hívása viszont igazán javadat akarja akkor is, ha semmi sincs, csak megtérésre kész, pusztá életed.

2. Kít hív? - Téged, a szomjúhozó embert. Minden ember életében van egy mély-mély hiányérzet, amit csak Isten tud kitölteni és megelégtíteni. Ismerjük Szabó Lőrincnek és Németh Lászlónak a hit apályában tett egybehangzó nyilatkozatait: "Az a baj, hogy nincsen Isten!" E legmélyebb hiányérzetben hív Jézus mindenkit, s így téged is hív a Krisztusban jelenvaló Isten.

Jézus téged hív, téged, a halandó és szomjan haló embert. - A pszichológus Jung megállapítja: "A XX. század második felében harmincöt éves koron túl minden páciensem problémája mélyén a vallás kérdése rejlett." Ugyanígy vélekedik V.E.Frankl: "Nem mi visszük a vallást a pszichiátriába, a páciensek hozzák be a rendelőnkbe." Te is életed értelmének legvégső kérdésével, az Isten-kérdéssel és Isten előtti felelősséged problémájával mehetsz csak Jézushoz.

Ő téged hív, a bűnös embert. Az orvos előtt csak beteg lehetsz, de Isten előtt bűnös is vagy! Lehet, hogy eddig szomjúsgodat is éhségnek fogtad fel, és csillapítására sósvízi halat ettél, amelytől még győtrőbben szomjazol. Be kell látnod: "Hír-, kíncs- és élvágy helyett Isten-szomjúsg kellett volna egykor és kell ma neked!

3. Hová hív? - Jézus önmagához hív! Megáll, mint kőszirt a habok között! Vállalja a felelősséget azokkal szemben, akik hozzá fordulnak! Nem küld egyik fórumtól a másikhoz, nem végzi a Hamlet által emlegetett "hivatalnok-packázásait". Szíve ajtajára ki van írva: Jézus mindig fogad. És kiszól az ajtón: "Jöjj énhozzá!"

De ezen túl önmagán át Jézus az Atya Istenhez hív. Apostolával szólva azt akarja, hogy ne csak épp hogy meggyógyuljunk és helyreálljunk, bár már ez is óriási szó, hanem beteljesedjünk Istennek egész teljességéig. Ezért mondja: "én vagyok az út, az igazság és az élet, senki sem mehet az Atyához, csak énáltalam".

Jézus az elhívottak seregéhez, az ő anyaszentegyházához hív bennünket, mert embereken keresztül közli hívását, és emberekhez küld, hogy mint hívogatásának eszközei, tovább folytassuk az ő seregyűjtésének munkáját (Heid. Káté 54. kérdés-felelet).

4. Miért hív? Azért, mert szeret. Hozzánk intézett hívásának egyetlen és legmélyebb indoka: ő maga. Nincs bennünk semmi, ami hívogatásra ösztönözhetné az élő Istent, aki előtt még erényeink sem mások, mint fénylő bűnök, bűneink pedig vétót emelnek az ellen, hogy őhozzá közelítsünk. De

Isten Jézus Krisztusban testet öltött teremő és újjáteremő szeretete nem akar élni az ember nélkül; nem akar élni nélkülöd.

Azért hív Jézus, mert hívás nélkül nem tudnád megtalálni őt. Jézust nem lehet csak úgy véletlenül megtalálni. A legnagyobb felfedezők és fel-találók váratlanul jutottak ugyan felfedezéseikhez és találmányaikhoz, de sohasem véletlenül. Mivel egy meghatározott időtől kezdve egész életüket a kutatásnak szentelték, találhattak rá egy kiszámíthatatlan, de nem vélet-len pillanatban az általuk keresett drága kincsre. Jézust nem lehet ösztö-nösen megtalálni, mert emberi ösztöneink még az állati ösztönök szintjét sem érik el, nemhogy az örökkévalóság természetfeletti természetessége felé megbízhatóan irányíthatnának bennünket. Jézus megtalálása Ige nélkül lehetetlen. Ezért hív Jézus az ő igéjével.

Jézus azért hív, hogy élj. Amint víz nélkül nincs élet, úgy az Ige élő vize nélkül sincs üdvösség.

5. Mikor hív? - Mindig! Mióta a világot megteremtette Isten a Krisztus által. A világ teremtése óta hív, mert nyugtalan a mi szívünk, míg meg nem nyugszik őbenne. Már két évezrede hív, mióta a Földre született Jézus. Amióta a keresztség vízre hullt és amíg utolsót dobban a szívéd: Jézus hív. Ezért téves a mai világhiedelem, mely szerint az emberiség úgy van túl a keresztyénségen, hogy valóban keresztyénné lett volna. A keresztyén-ségen azonban nem lehet túljutni a Krisztus visszajövetele előtt.

Ma téged hív Krisztus. Mindig radikálisan aktualizál: "Nem tudjátok, mely órában jó el a ti Uratok!" Ezért az is lehet, hogy Jézus soha többé nem hív téged, mert hívását mindig végérvényesen közli veled. Ha hívását Szentlélekkel mondja és így hallod meg, akkor nincs további mentséged tá-volmaradásodra.

6. Meddig hív? - Ameddig le nem jár itt, és amíg be nem telik odaát a kegyelmi idő. "Míg tart a ma", és míg ezt mondja: "JÖVELI!"

II.

Szentlélek: a jézusi megelégtetés Lelke

"Ha valaki szomjúhozik, jöjjön énhozzám - és igyék!

Igy ajánlja Jézus a megelégtetés Lelkét. Ezt tette már a boldogmondások szerint is: "Boldogok, akik éheznek és szomjúhozzák az igazságot, mert ők megelégtettetnek" (Mt 5,6).

Textusunk szerint a lomsátor ünnepének valószínűleg a hetedik napján, a Silóá forrás vizét az aranykorsóból az égőáldozati oltárra öntötte a pap, s annak csészéi a földbe vezették a kultikus szertartás vizét. Ezt viszont esőért való áldozatul ajánlották fel, mely az ivóvizet biztosította. Ekkor kiált Jézus, akinél az igazi szomjúságcsillapító víz van: "Mert ha valaki ebből a vízből iszik, újra megszomjazik, de ha valaki abból a vízből iszik, amit én adok, soha örökké meg nem szomjúhozik" (Jn 4,14). Jézus magához hívott, hogy ne menjünk repedezett kutakhoz és tisztátalan kútfők-höz, hogy csak belőle, az örök tiszta forrásból merítsünk. Ezért mondja a szomjazónak: Igyál!

1. Szomjan ne halj a Forrás tövében!

Jézus lelki forrásként mutatkozik be. Benne testesül meg a Mózes második könyve 17. fejezetének csodája: víz fakad a kősziklából. Erről így ír Pál apostol: "E kőszikla pedig a Krisztus volt" (1Kor 10,4). A 2Móz 47 és a Zak 14,8 igéi a fogság és a végső beteljesedés közötti időben jövendölnek erről messiási jelleggel. Miért tudják a modern emberek közül mégis oly kevesen oltani lelki szomjukat a Krisztusból áradó Ige gondolatainak és erőinek élő vizével? Azért, mert mindenkire talál manapság a sivatagban eltévedt európai turista tragikus esete. Halálos szomjusan ért egy oázis közvetlen közelébe. Mikor látta a pálmafákat, azt hitte, hogy káprázik a szeme, s mikor érezte a gyümölcsök illatát, azt hitte, hogy érzéki csaló-dásai vannak, mikor végső kimerülésében hallotta a forrás csobogását, úgy gondolta: hallucinál. Kétségbeesetten roskadt össze ebben a lelki állapot-ban, s nem volt ereje a néhány szükséges lépés megtételére. A beduinok

holtan találták. Te érted ezt? - kérdezte egyik a másiktól. Ez az ember a gyümölcsök alatt és a forrás tövében éhen és szomjan halt. A kérdezett így felelt: Tudod, igazi modern ember volt! Te vagy az a kiszomjazott modern ember, aki ha nem vigyázol, meghalsz a forrás tövében! Mielőtt a beduinok találnának meg, kiáltás az élő Forráshoz, hogy megtaláljon téged és te őt, hogy életed legyen és bővölködjél.

2. Ezért fogadd el az élet vizét!

Fogadd el Jézus Igéjének gondolatait a saját gondolataid helyett, és fogadd el erőit erőtlenségemben! Ő felkínálja és adja, te pedig elfogadhatsz azokat. Vedd tudomásul, hogy az Ige élő vize ingyen, de nem olcsón, hanem megfizethetetlenül drágán kapható. A Jézus életéért a saját életedet kell odaadnod, hogy a Jézus Igéje a te meggyőződésed legyen!

Heine, a német költő mondotta: "Aki a gótikus katedrálisokat építették, azoknak meggyőződésük volt. Nekünk már legfeljebb csak véleményünk van. De ez katedrálisok építéséhez nem elég!"

Jézus megadhatja életed számára a legigazibb és legszentebb meggyőződést. Ő a poklokig és életed legfélelmetesebb mélységéig lehatolva elvégezte érted a mélyfúrást. Ezért árad Igéjének élő vize a hívő embereken keresztül szerte a föld legvégső határáig. Fogadd el hát a győzelmes Jézus-Ige élő vizét, és meggyőződéssé válik, hogy "Szolgálat a sírig, áldozat a vérig, szeretet az évig" tart. Az elfogadás után egyre mélyebben fogadd magadba az élő vizet, mint Tóth Árpád mondja a csillagfényről: "Magamba zárom, véremmé iszom." Ekkor az élő víz igéje olyan lesz, mint mi vagyunk, mert mi olyanok leszünk, mint ő. Ekkor engedd, hogy az élő víz egészen magába fogadjon téged! Az egyetlen víz, amelybe nem lehet belefulladás, mert lelki- leg minél inkább tápláló italunk lesz, annál inkább jellemmé kristályosodik bennünk, és végül a minden kristálynál csillogóbb üvegtengerbe víz bennünket (Jel 15). Krisztusi jellemünket s annak teljes kialakulását csak a Jézus Igéjére bízhatjuk. Nem hagyhatjuk azt az emberek formáló munkájára. Egyébként úgy járunk, mint az a zongoranövendék, aki világhírű mestertől akarván tanulni, bejelentette igényét: "Én már kiválóan játszom, csak egy kis csiszolásra lenne szükségem!" "Akkor fogadj, fiam, magadnak egy csiszolót!" szölt az elutasító válasz. Ahogy ennek a növendéknek teljesen a mesterre kellett volna bíznia magát, hogy játéka alapjaiban megújulva egyidejűleg ki is csiszolódjék, úgy mi is csak a Krisztusra való teljes ráhagyatkozásunk nyomán remélhetjük, hogy eljutunk az ő teljességével ékeskedő kor mértékére.

3. Ne csodavíznek tartsd az élet vizét!

Vedd tudomásul, hogy az Ige élő vize sohasem kényelemre és haszontalanságra (Jn 4,15), hanem mindig életre és éltetésre, vagyis a mások javára, haszonra adatik (1Kor 12,7)! Nem tusakodásmentes, boldog lebegésre, hanem szenvedésteljes, nagy öröme adatik az Ige, mint a szántóföldben elrejtett kincs. Ezt is megtalálván az ember, elrejté azt, és nagy örömmel eladván mindenét, amije van, megvette a szántóföldet. Csak a könny után jöhet a hozsánna, csak a keresztt után a trón. Mert az Ige nem csodahitet ad, hanem a hit csodákat tevő csodáját adja.

Naponta meríts hát az élet vizéből! Első és naponkénti megtéréssel járulj a Forráshoz. Meríts sokat belőle és áraszd mindenkiére!

III.

Szentlélek: a jézusi túláradás Lelke

Alapigénknek két igei tartóoszlopa van: Jézus próféta kiáltása és a szomjazók hite.

A világmindenség végső értelme és az ember üdve azon áll vagy esik: Isten megszólal-e Jézusban, és a megszólítottak hittel fogadják-e ezt a szót? A megváltó Ige csak annak használ, aki hisz a megváltó Igének. A Szentlélek nemcsak az Igét, de a hívőt is áttelekesítő Lélek. Nemcsak a prófétálás Lelke (1Kor 14,1), hanem a hit Lelke is (2Kor 4,13). Mégsem szólunk külön a hit Lelkeről, mert textusszerűen a hit kettős-egy életüte-

mének Lelkéről kell szólnunk: a jézusi szomjúság megelégtetésének és túláradásának Lelkéről. Hinni annyi, mint szomjasan kapni és felüldülve túláradoan továbbadni Isten élő Igéjének vizét. Így szólnak áttételesen egyben a hit Lelkéről is. Az Igének ne csak magunkat megcsaló hallgatói, de komoly megtartói is legyünk! Ámde megtartani csak úgy tudjuk - ha továbbadjuk. Az Igét elfogadó jézusi megelégtetés és a jézusi túláradás Lelke alapigénk kettős üzenete.

1. A jézusi túláradás Lelke holtból élővé teremt.

A "Sivatagi show" című film mutatta, hogyan lesz egy száraz, aszott, holt tájék elevenné az élő víz hatására. - Ezékiel 37. részének nagy prófétai látomása szerint a száradt csontok megelevenednek a Lélek erejétől. Mit jelent ez?

A hittel fogadott túláradás Lelke nélkül "életerőnk ellankad a nyár hevében" (Zsolt 32,4), "megavulnak csontjaink" (Zsolt 32,3), és csak azt mondhatjuk, amit Illés: "elfáradtam élni" (1Kir 19,4)!

E hittel fogadott Lélek által megnyílnak számunkra az ég csatornái. Szól az Ige, és árad a Lélek. Kiábrázolódik a Krisztus. Áldássá lesz az átok. Minden javunkra fordul (Róm 8,28).

E hittel fogadott Lélek által felfakadnak számunkra a mély vizek forrásai. A Lélek a hit elnyerése után a hit elmélyülésének embeireivé tesz bennünket. Így nagy mélységből nyert artézi vizekhez juthatunk, melyeket csak úgy lehet nyerni, ha csöveket eresztenek alá olyan mélyre, hogy a magas templomtornyok ötször egymás tetejére állítva is eltűnnének e mélységben. Az önmaga és Isten mélységeiig az Ige által lehatoló emberi lélek juthat csak az Igének olyan kristálytisztá üdítő italához, amilyen az artézi víz a test számára. A felszín, a felszínes és a közepes mélység lehet halálosan száraz és szennyezett, a legnagyobb mélységben az isteni emberség Lelkének hullámaival fakasztja fel a teremtő és újjáteremtő Ige. Csoda-e, ha ezek után állandó vággyá lesz az imádság:

Mélyebbre Benned, mélyebbre még,
Nem kell a Földön semmi egyéb,
Krisztus, a szívemet tárom Eléd,
Élet vagy nékem és nyereség.

És akkor a nagy mélységekből termálforrások, ásványrétegeken át jövő gyógyvizek fakadhatnak és fakadnak. Ha ugyanis a legmélyebbről tapasztalt igéket megszenvedve, áttusakodva és megharcolva felsőbb lelki rétegeinken, életproblémáinkon és szellemi életünkön áthaladni engedjük, akkor teljeseedik be imádságunk: "Add, hogy gyógyító folyó tisztogasson meg belül." Így válik lelkünk felső rétegződése: a személyes tudattalan és tudatos réteg, könnyeső és verejtékeső által, mélyszántás révén, állandó igei magvetés folytán igazi termőtalajjává, mely megtéréshez illő gyümölcsöket terem: harminc-, hatvan- és százannyit.

E hittel fogadott Lélek által élő forrássá lesz a hívő szív. Amit szívünk a Krisztus-Igéből nyert, az most élő forrássá lesz szívünkben.

Élet-kút vagy, lüktetés,
Vízmeríteni drága hely,
Ó, buzogj fel bennem, és
Öröklét felé emelji!

2. A jézusi túláradás Lelke sok ágra szakadó folyamává tesz. Mint Jézus mondja: "Élő víznek folyamai áradnak annak bensejéből." Nemcsak egy folyó különböző szakaszairól, hanem a folyó több ágáról van itt szó.

Az üdítő hegyi patak kristálytisztán szomjat olt. Az igazi újjászületett élet soha nem nélküli az Ige vizének ezt az ágát. Kellemetes, sóval fűszerezett beszéd árad belőle (Kol 4,6). Egész életével képviseli és hirdeti azt az igei igazságot, hogy aki mást felüdit, maga is üdül (Péld 25,11). Hirdeti Jézus megérkezése óta az Úr jó kedvének esztendejét (Lk 4,19,21). Nem bizonytalan trombitaszóként, hanem életnek beszédével zendül általa a kürt: "Ímé, itt a kellemetes idő, itt az üdvösség napja" (2Kor 6,2).

Az éltető folyóág, amelyet a Szentföldön a Jordán folyó vize jelképezett, soha nem szárad ki, s ha időről időre bár apad is, de újra dagadva mindig adja az éltető vizet. Ez az életet jelentő, végső megbízhatóságot ajándékozó előfeltétel életfeltétel volt a Szentföld népe számára. Gyülekezet is csak úgy települhet egy helyre, ha a hit megbízhatósága és állhatatos állandósága lelki vezetőiben megtalálható. Ilyenkor a zöldövezeti életöröm is megjelenik az éltető folyóág mellékén. Sokasodnak a kegyelmi ajándékok, és mindenkinek adatik a három legnagyobb kegyelmi ajándék a gyülekezetben: a hit, remény, szeretet, melyek által Isten Szentlelke önmagát ajándékozta nekünk.

Az áradó folyamág víztömegével öntözi és termékenyvé teszi a földeket. Népeket táplál és népeket köt össze az ökumenikus élettérben. Hordja a hajók roppant terheit, és hömpölyögve visz a cél felé.

3. A jézusi túláradás Lelke nem enged megállni a boldog cél előtt.

Megállni lehetetlen. Ezt hirdeti a Lélek. A megállás: halál. A halálos megszokásokba, rutinszerű eljárási módokba, csak a régeből élő restségekbe cementeződés annyit jelent, hogy Lót asszonyaként mi is sóbálvánnyá dermedünk. Az élet állandó mozgalmasságot jelent. De vigyáznunk kell, mert ennek iránya kettős lehet. Az idők változnak, és mi is változunk azokban: vagy a halál szerint, vagy a halál Ura, Jézus Krisztus szerint.

A Lélek megállítja a halálos dermedés felé tartó negatív életfolyamatainkat, általa mindig közelebb és közelebb lesz hozzánk az üdvösség, mint mikor hívókké lettünk. Így valóban erőről erőre jutunk.

Haladni kell a jézusi túláradás Lelke által, mert

...Vissza nem foly az időnek árja,
előre duzzad feltarthatatlanul,
Csak a szélein marad veszteg hínárja,
s partján a holt víz kanyarul...

Haladni kell az örökkévalóság szempontja szerint, kutatva azt, hogy mi Isten jó, kedves és tökéletes akarata éppen ma.

Haladni kell a mulandó idő szempontja szerint. Fel kell keresnünk az embereket azon a helyen és abban az időben, amelyben élnek. Meg kell értenünk szociális problémáikat, falujuk távlatait, hitüknek apályát és dagályát, idegzetük zaklatottságát, erkölcsi normáik felbomlását, és így kell vinni hozzájuk a gyógyító, megváltó Igét, amely mindezekre a problémákra válaszként a szeretet megértését adja.

Megérkezni csak a jézusi túláradás Lelke szerint lehet és szabad. Mindannyiunkat vár az örök szeretetóceán: a mindenható Isten atyai szíve.

Kérjük Istennek a prófétás időkben mindig kiáradó nagy Lelkét, hogy az túláradóan adassék nekünk is. Miért? Azért: "Hogy Jézust nézzem és Ővéle győzzek én" (445. ének 6. v.). Ámen.

Walter Lüthi

A hívők szíve-lelke egy vala

Alapige: Apostolok cselekedetei 4,33

Bibliaolvasás: Apostolok cselekedetei 4,32-5,11

Az előbb együtt olvasott sorok által az az Isten szándéka, hogy honvágyat ébresszen bennünk; honvágyat, de nem az álmok és az örök ifjúság képzeletbeli világa iránt nem, nem, Isten itt tekintetünket, gondolatainkat és szívünket abba az irányba és arra a földre irányítja, amelyiket a fogalom igazi értelmében "szent földnek" szabad neveznünk, és amelyet Péter egykor e szavakkal jellemezett: "Ti pedig választott nemzetiség, királyi papság, szent nemzet, megtartásra való nép vagytok" (1Pt 2,9a). Ez a honvágy az iránt a keresztyén gyülekezet iránt nyilvánul meg, mely gyülekezetnek ezen a földön lennie szabad és lennie kell. Ez a görög eredeti

szövegben egy szóra vonatkozik, mely az Apostolok cselekedeteiben először ebben a fejezetben bukkan fel. Ez a szó az "eklézsia", az "egyház". Az egyháznak sok képe és hasonlata van. Isten most nekünk az ősképet, mondhatni minden egyház anyját, az ősegyházat kívánja megmutatni. És ezt azért teszi, hogy honvágyunk legyen iránta. Isten azt akarja, hogy már ma megérezzük az ősegyház iránti honvágyat, a jelek és csodák egyháza iránti honvágyat!

Mi az egyház? Miként néz ki az, amit akkor, közvetlenül nagypéntek, húsvét és pünkösd után egyháznak neveznek? Lukács eddig így nevezte az egyházat: "a tanítványok", "a hívők egyeteme", "a férfiak sokasága", "a hívők sokasága". Micsoda az, amit többé már nem számnak vagy sokaságnak, hanem eklézsiának, egyháznak nevez? Azonnal meg kell állapítanunk, hogy itt nem magányos hívőkről van szó, hanem egy közösségről, egy testületről, egy népről, talán a pontosság érdekében azt kell mondanunk, hogy egy kis népről van szó. És Isten e népének "szíve-lelke egy". Ez azt jelenti, hogy a keresztyének nem elkülönülő egyének, hanem egységnek érzik magukat, miként a test a törzs és a végtagok egysége. Ha a test egy tagjának jól megy a dolga, ha a gyomor, a szív, a fej, a szem és a fül, a kéz és a láb jól érzi magát, akkor a test összes tagjai jól érzik magukat. És fordítva is igaz. Ha egy tag beteg, legyen az akár a bölcsességfog vagy a kisujj a bal lábon, akkor az egész test közösen szenved. Így az ősegyházban a tagok egy testet képeznek, egy olyan testet, melynek "szíve, lelke egy". Ez a Krisztus teste. Ugye hogy honvágyunk kell hogy szülessék?

De ez nemcsak az érzelem és a magatartás közössége, hanem a kapcsolatok közössége is. Miként a legyőzött katona fegyverét a győző lábai elé tette, úgy helyezték a hívők jövedelmüket "az apostolok lábai elé". És a Szentlélek e forradalmának az eredménye az volt, hogy nem volt köztük szűkölködő. Mindenki megkapta mindazt, amire szüksége volt. És nem volt köztük szűkölködő. Ezzel egy ősi parancs és ígéret teljesedett be; 5Móz 15,4 így szól: ne legyen közötted szegény. Megszűnt üres frázis lenni és valósággá vált az, hogy a testvérek egységes népévé lettek, akiket sem szükség, sem veszély nem tud többé szétválasztani. Ez az ősegyház. Lehetetlen, hogy ne legyen honvágyunk utána.

Az ősegyház a maga alakjában csupa egyszerűség és tiszta dicsőség. Értelmünk nem ért egyet vele; sőt ellentmondásokat jelez. Az emberi értelem ugyanis ezt mondja: "Mindenki gondoskodik önmagáról, csak így gondoskodhatunk mindenkiről." De Szentlélek erre így válaszol: "Mindenki a másiktól gondoskodik, mert csak így gondoskodhatunk mindenkiről." De az emberi értelem ezt a népecskét így utasíthatja rendre: Ti egyáltalán nem gondoltok a jövődőre, a betegség idejére, az öregkorra, gyermekeitek jövődő gyarapodására és boldogulására? De beteljesedve Szentlélekkel, azok így válaszolnak: A jövődőre kell gondolnunk? Hát éppen ezt tesszük, de az nem a mi, hanem az Isten jövődője. Isten jövődőjét kizártátok értelmetekből, és törekvéseitekben elfordultatok tőle. Ellenben ez a kis népecske mindennap várja, hogy az Úr visszatérjen. E nagy várakozásban megszűnnek a jövődő gondjai, és csak egy dologra irányulnak: legyünk készek, mert érkezik az Úr. Erre azt válaszolják, hogy Krisztus és országa közeli várása dőreség, bizonyára balgaság az életnek az Isten jövődőjére való beállítása és a tulajdonviszonyoknak e várakozás szerinti szabályozása. Természetesen nem szabad elfelednünk: valóban mi vagyunk a megkérdezettek? Valóban okos az, amit teszünk, amikor a jövődőre irányuló teljes gondolkodásunkat a félelemre irányítjuk? Vajon okos-e egész szép, hosszú életidőnket egyedül a biztonságra építeni? Vajon okos-e végül, hogy minden egyes egyén mintegy erődítményben, mint valami bűvőhelyen, mint valami bunkerben él, mert erős félelem közepette senki sem bízik a másikkal az úton? Vajon különösen okos berendezkedés-e az az atomháborús félelem, melytől mint tulajdonjogi gondolkodásunk összességétől és eredményétől függ a jövődők? Mi, akik ma emberi gondolkodásunknak keserű gyümölcsseit ízleljük, miként tudnánk még mindig ily reménytelenül bizonyosak lenni abban, hogy az ősegyház útja téves, balga út volt? A mi emberi elmességünk a maga valójában vajon nem

butaság? És fordítva, az az ősegyház isteni bolondsága vajon nem lehet-e az az érték, mely után honvágyat érzünk?

Mindenki tapasztalatból tudja, hogy kétféle honvágy van: honvágy a jövőendő iránt és honvágy a múlt után. A múlt iránti honvágy talán ismertebb, mint a jövőendő utáni honvágy. A visszatérhetetlen, az úgynevezett "régi szép idők" utáni honvágy, elhunyt szeretteink és sírjuk utáni vágyakozás. A múlt utáni édes sóvárgás sem veszélymentes, de semmi esetre sem segít rajtunk. Vajon e régi szép idők utáni sóvárgásról van szó, amikor mi az ősegyház iránti és utáni honvágyról beszélünk? A sír, a valamikori és a többé vissza nem térő utáni sóvárgás ez? De ebben az esetben figyelmetlenül vagy rosszakaratúan nem hallgattuk meg azt, ami okosan és nagyvonalúan igazsakasunk bevezetésében így áll: "És az apostolok nagy erővel tesznek vala bizonyosságot az Úr Jézus feltámadásáról; és nagy kegyelem vala mindnyájukon." Nem egy eltemetett, hanem a Feltámadott az ősgyülekezet szíve és középpontja. A jelek és csodák egyháza a Szentlélek teremtménye. De a Feltámadott és Szentlélek az ősgyülekezet kora óta nem szűnt meg teremtő lenni. Azóta is tovább munkálkodik, és sohasem vált tétlenné! Így születnek állandóan az egész egyháztörténelmen keresztül "az egy szív és egy lélek emberek", azok az emberek, akiknek honvágyuk van a jövőendő után. Azt bátorodom tehát mondani, hogy mindabból, ami azóta a világban a Feltámadott által történt, a környező világ talán még két százalékot sem vett észre, értett meg és jegyzett fel. Itt ugyanis különösképpen elrejtett folyamatokról van szó, melyek azonban, mint "a föld sója", sokféle formában munkálkodnak és hatnak.

Most különösképpen a régi egyház kolostoraira gondolunk. Mindannyiszor, amikor a kolostorok nem a klerikális uralkodó apparátus hatalmi állásai és eszközei voltak, micsoda gazdag áldások áradtak ki belőlük! Vagy a korai középkor lelki mozgalmaira gondolunk: a vádalsek, a katharok, a közösségi élet testvérei és nővérei és később a husziták, a Wollf követői, a táboríták, a 16. és 17. század keresztelési mozgalmi. A quekerekre gondolunk. Észak-Amerika jel és csoda gyülekezeteinek százaira gondolunk, melyekről semmit sem tudunk, mert ezek nem "történeti", nem irodalmi gyülekezetek voltak és e világ számára nem lehet dokumentálni ezeket, de mint só és csíra hatottak és így létük nem volt hiábavaló.

Igen, mi hisszük azt, hogy Szentlélek ma is munkálkodik, hogy a Feltámadott a mi századunkban is működik /.../

Mindenütt, ahol körülöttünk valaki egy másikat a keresztyén szeretet jegyében elfogad, ott ennek a sónak egy parányi része hat. A diakonissza otthonainkra gondolhatunk, melyekben az ősgyülekezet erős nyomai élnek és hatnak. De az egyes családokban is az "egy szív és egy lélek" sóként érvényesül. Most egy bizonyos üzemre gondolok. Egy epileptikus ifjú, ki éveken keresztül nem talált a maga számára megfelelő munkahelyet, pedig olyan szívesen szeretne volna megszerezni a maga kenyerét. Mindenütt a betegségétől félték. És egy nap megtörtént a csoda. Akadt egy igazgató, egy műhelyfőnök és egy munkás. Hárman egyezően elfogadták az ifjút, nem félték a felelősségtől, és türelmes emberséggel kezelték őt. A bátortalannak azt az öntudatot adták, hogy hasznos tagja lehet az emberi társadalomnak. És az ifjú szemmel láthatóan kivirágzott. Akár tudták, akár nem a résztvevők, az a Feltámadott lelkülete, a Szentlélek lelkülete, az ősgyülekezet sója volt.

Végül még három ilyen honvágyó embernek említjük meg rendkívüli módon a nevét. Az egyik közülük egy ciprusi lévita, név szerint József. Az apostolok új nevet adtak neki, talán éppen megkeresztelése napján. Lukács evangéliumában a Jézus születésével kapcsolatosan egy Simeon nevű öregembert említ, akiről titokzatosan azt mondja, hogy ez a férfi életének teljes idejében "Izrael vigasztalását várta". Az Úr születésének idején voltak ilyen, leginkább rejtőzködő emberek, akik Izrael vigasztalására vártak. Anna prófétaasszony is közéjük tartozott, talán ez vagy amaz a pásztorok közül is, bizonyára ilyen ember volt Zakariás és Erzsébet is, de ne feledkezzünk el Máriáról, az Úr anyjáról sem. A várakozóknak ekkor a köréhez

tartozhatott a ciprusi József is, ezért az apostol Barnabásnak, vagyis a "vigasztalás fiának" nevezte. De amióta Krisztusban "Izrael vigasztalását" megtalálta, honvágya elérte a maga célját. Volt Jeruzsálemben egy darab földje; De mivel nem volt többé szüksége rá, elment, eladta, "a pénzt elhozta és az apostolok lábaihoz tette".

A másik két honvágy-embert Anániásnak és Saphirának hívták. Házastársak voltak. Anániás neve azt jelenti: "áldott", a Saphiré pedig azt, hogy "szép". Ez az "áldott" és ez a "szép" a jelek és csodák egyházának a hatása alatt állt. A megfigyelések nem tévesztették el rájuk gyakorolt hatásukat. Az volt a benyomásuk, hogy itt mindenképpen egy kitűnő dologról van szó. Vágyakozni kezdtek arra, hogy ők is együtt munkálkodjanak ezzel a közösséggel. Így megérinti őket is a nagy honvágy, és végül nem képesek ők sem ellenállni. Egész bizonyosan Barnabás magatartása, amiről ebben az összefüggésben tudósítást nyerünk, végül is megérlelte és kiváltotta elhatározásukat. Így eladták szántóföldjüket, és hozzájárultak a gyülekezet szükségéhez. De jaj, erőteljes elgondolásuk szárnyalása nem bizonyult elégségesnek, hogy az előttük lebegő példákat követhessék. Elgondolásukban nyilvánvalóan igen sok számítás van; az isteni boldogság elszállt, és bűnösök lesznek. Különös dolog ez. Ma senki sem beszél az ilyen "nagyon szíves adomány" elfogadói közül visszaélésről, de a Biblia az ilyen "nemes jótévedők és adakozók" bűnét mutatja. És eközben legyen számunkra teljesen világos; hogy nem az ajándék megtagadása mindkettőjük tulajdonképpeni bűne, hanem az, hogy nem maradnak meg ígéretük mellett. Tulajdonképpeni bűnük a hamis adatokkal való ámtítás, de még ennél is több. Bűnük a hamis szentség: "Nem az embereknek, hanem Istennek hazudtak." Ez képmutatás! E szomorú történet kimenetelét ismerjük, ez olyan súlyosan van leírva, hogy újjólagos elbeszélése mellőzhető. Ez akkor történt, amikor a mennyei erő közelébe jutottak; ekkor mindketten meghaltak. Nem Péter ütötte agyon őket. Péter figyelmeztette és megdorgálta Anániást és feleségét képmutató magatartásukért. És miközben ezt cselekszi, történik meg ez a félelmetes dolog. "Nagy félelem támadt a gyülekezetben." Péter volt az első, aki halálosan megijedt az érthetetlen és mégis érthető miatt, ami az ő keze által történt meg.

Erkölcstelen ezt az eseményt nem lehet megmagyarázni, mindenkit intünk attól, hogy ezt az eseményt ésszerűen akarja megérteni. Az itt felmerülő összes kérdések közül csak kettő lényeges számunkra. Szeretném előszámlálni ezeket.

Az első kérdés így hangzik: miért csak ott és akkor cselekedett így Szentlélek? Miért csak ott reagált ilyen szigorúan? Más szavakkal kifejezve ezt: miért sikerül nekünk képmutatván hazudni és hazug képmutatással cselekedni, anélkül hogy Szentlélek ott helyben agyonverne minket? Vagyis miért lett életünk a keresztyén egyházban olyan ártatlan, olyan veszélytelen, hogy mi az összes szent dolgokat megérinthetjük és ujjunkkal boncolhatjuk, anélkül hogy az csapat mérne reánk? Vagy ha az áradat még folyik, akkor az csak gyenge áradás lehet csupán? Az első keresztyénekről azt mondják, hogy "mennyei erővel teljesedtek be". Ugyanez az erő, amelyik az ősegyházat életre hívta, tud ütni és ölni is. Miért nem elevenít és miért nem öl ez az erő többé? Ez egy igen komoly kérdés, amelyik kérni és könyörögni kényszerít bennünket, a Szentlélek kiáradásának kérésére, a "mennyei erő" iránti nagy honvágyra késztet bennünket.

A második kérdés ez: Anániás és Saphira borzalmas története egyáltalán miért hagyományoztatott reánk? Mit akar Isten ezzel? Valami terve kell hogy legyen vele, ha ilyen tesz. Emlékezzünk most arra, hogy tulajdonképpen a kettősség az, amitől Jézus a tanítványait újból és újból nagy komolysággal meg akarja őrizni, és ezért mondja: "Őrizkedjetez ettől"; "Őrizkedjetez a mammontól!" és "Őrizkedjetez a farizeusok kovászától!", és ezzel az öngazoló képmutatástól kíván megőrizni. A képmutatás az Úr szemében a püsztlulás tulajdonképpeni szörnyűsége az egyházban. De miképpen lett Anániás és Saphira képmutató? Ez úgy történt, hogy az emberekre, Péterre és Barnabásra, a világító példaképekre tekintettek, és így mindenekelőtt saját magukra tekintettek. De az egyetlen szükséges dolgot egyáltalán nem vették észre,

éspedig azt, amiről itt szó van: "És az apostolok nagy erővel tesznek bizonyosságot az Úr feltámadásáról, és nagy kegyelem vala munkájukon" (4,33). Csak ebből a magasságból, csak ebből a nagy kegyelemből érthető az ősegyház. Anániás és Saphira azonban ellenkező irányba tekintettek, lefelé néztek, magukra és az emberekre figyeltek, és az ősegyház összes eseményeit emberi teljesítménynek értelmezték. És mivel ez náluk vallási és erkölcsi csúcsteljesítménynek nem volt elégséges, ezért vált szükségessé számukra a képmutatás. Mert mindig így van, hogy amikor nem merészkedünk egyedül kegyelemből élni, hanem saját érdemeinkből akarunk boldogulni, akkor csaknem kényszerítve vagyunk, hogy képmutatókká váljunk.

Ez lenne az, amit Isten nekünk itt, ahol az eklézsiáról, az egyházzól először van szó, mondani akar? Hogy ő éppen ezen a nyomatékos módon azt akarja mondani, azt akarja hatásosan belénk sulykolni: csak a nagy kegyelemből, egyedül csak kegyelemből? Gondoljuk csak meg, hogy minden kegyes vagy Isten nélküli kísérlet, mely a paradicsomot és a boldogságot alólról akarta megteremtteni, a világ és az egyház történelme folyamán mindig halállal és félelemmel végződött! Gondoljunk a késői középkorra, a cselekedetekből való megigazulásra, az inkvizícióra és a máglyákra! Vagy gondoljunk az orosz bolsevizmus kísérletére, mely az embereket alólról, az emberekből kiindulva akarta boldoggá tenni: halál és félelem, titkosrendőrség és emberek meggyalázása lett belőle! Vagy azoknak a képmutatására gondoljunk, akik keresztyén nyugatot emlegetve homlokukon ezt hordozzák: keresztes hadjárat, atomterror; halál és félelem van itt is!

Ez az, ami az Anániás és Saphira egyébként oly félelmes történetének jelentőségéről határozottan állítható. Mindketten mint "a harag edényei" folytonos tanítással szolgálták Istent és a Krisztus egyházát. Mindkettőjüknek tulajdonképpen hálásaknak kell lennünk azért a szolgálatért, melyet a minden idők egyháza számára tanúsítottak. Itt, mindjárt a kezdet kezdetén, ott és akkor, ahol és amikor az eklézsia hatalmas szaváról először van szó, nyilvánvalóan és példamutatóan megállapítást kell nyernie annak, hogy az önmegigazulás a képmutatás mélységében végződik. Azokat a keresztyéneket, akik a sajnálatra méltó házaspár halálát átélték, "nagy félelem" fogta el. "Nálad van a bocsánat, hogy féljenek téged." Anániással és Saphirával együtt kell a mindenkori egyháznak odakiáltani: "Tekintsetek Isten jóságára és komolyságára!" - Nagy kegyelem - nagy félelem. Ámen.

Fordította: Nagy László

Nagy László

Belső életrendünk

Alapige: Apostolok cselekedetei 2,42

Bibliaolvasás: Róma 14,6-19

Mai alapigénk a jeruzsálemi apostoli egyház belső életének közelképe. Szentlélek Isten ezt a képet számunkra azzal a szándékkal teszi ma élő példaképpé, hogy jobban megértsük az Úr Jézus Krisztus egyházának és keresztyén életünknek a belső rendjét.

Mai alapigénk, egészen világosan mutat rá az egyház belső életének négy fontos alapelemére, melyet egységgé forraszt a hívőknek az igaz Jézus Krisztus iránt táplált állhatatos hűsége és hűséges állhatatossága.

A jeruzsálemi apostoli egyház és minden egyes tagja az egyház Urá és Feje iránti állhatatos hűségben él és munkálkodik. Az Úr Jézus mennybemenetele után közvetlenül megjelenő angyalok így szóltak volt a tanítványokhoz: "Galileabeli férfiak, mit állotok nézve a mennybe?" (ApCsel 1,11) Az Úr Jézus tanítványainak élete nem merülhet ki a merengésben, a szemlélő-

désben és az emlékezésben, hanem az Úr Jézus iránti hűségben tevékeny élet-té kell minősülnie. Az Úr Jézus egyháza az elhívott és megváltott lelkek tevékeny gyülekezete, mely az Úr Jézus iránti első szeretet (Jel 2,4) lelkes hűségében elszakad a zsinagógától s mint Isten igazi új népe, nyitott missziói gyülekezetként szolgálja Isten dicsőségét és a világ minden népeinek üdvösségét. Ez az állhatatos hűségben szolgáló gyülekezet alkalmas eszköz kíván lenni mennyei Ura kezében, akit legfőbb és egyetlen tanítójának ismer el.

Az Úr Jézus Isten új népe egyetlen és legfőbb tanítója, aki teljes hatalommal jelentette ki és tanította Isten titkos tanácsvégzését és tökéletes akaratát. "Mindent nékem adott az én Atyám: és senki sem tudja, kicsoda a Fiú, csak az Atya; és kicsoda az Atya, hanem csak a Fiú, és akinek a Fiú akarja megjelenteni" (Lk 10,22). Az Atya és a Fiú közötti szeretetközösség avatja a Fiút az egyház teljhatalmú mennyei tanítójává. Szeretése általa átkarolja a keresztyén élet egész mezejét és kijelöli a keresztyén gondolkodás ösvényeit. Az apostolok és az apostoli egyház egyeteme a tanítvány ragaszkodó szeretetével hűséges az Úr Jézus Krisztushoz és tökéletes tanításához.

1. A jeruzsálemi apostoli egyház belső életrendjének első alapeleme az apostolok tudományában, az apostolok tanításában való foglalatosság. Mi az apostolok tudománya? Mi az apostolok tanítása? Az apostolok tanítványi minőségükben az Úr Jézus tanításának élő és illetékes, hiteles és hűséges tanúi. Szem- és fültanúi. Így Jézus tanításának hiteles tanúbizonyosságai és bizonyágtelvényei. Az apostolok fontos feladata és nagy érdeme az Úr Jézus tanításának hűséges megőrzése. Jézus tanításának hűséges továbbmondási kötelességéből fakad az apostoli egyház missziói kötelezettsége. Miközben az apostoloknak tanítványokká kell tenniök a világ minden népeit, megújuló módon hűségesen és hitelesen kell megismételniök az Úr Jézus tanítását (Mt 28,19). Maguknak az apostoloknak kell legelőször a lehető legnagyobb állhatatossággal és kitartással az Úr Jézus tanításával foglalkozniök. Az apostolok minden idejüket és minden erejüket a tanítás szolgálatára kell hogy fordítsák (ApCsel 6,4). Alkalmas és látszólag alkalmatlan időben hűségesen kell sáfárkodniök Jézus tanításának mérhetetlenül gazdag kincsével, azzal a mérhetetlenül gazdag kincsel, mely minél több új tanítvány szívét gazdagítja-boldogítja, annál nagyobb és annál drágább kincse a világ minden népeinek. Jézus tanítása ma is betölti a keresztyén egyház egyetemét, és a keresztyén egyház csak addig igazán egyház, amíg hűséges kitartással állhatatosan ragaszkodik az Úr Jézus tanításához, míg a legmagasabb tanítói tisztet a keresztyén egyházban magának Jézusnak tartja fenn, míg egyházunk templomainak szószerkeiből maga az Úr Jézus tanítja Igéje és Szentlelke által választott és elhívott gyülekezete egyetemét.

Az apostolok tudományával, tanításával foglalatosságú jeruzsálemi apostoli egyház számunkra ma is élő példakép. Az a hűség, mely az Úr Jézus tanítását a hitben megőrizte és tisztán továbbadta, az a hűség kell hogy vezessen bennünket is. Az a hűség, mellyel a jeruzsálemi gyülekezet minden egyes tagja az Úr Jézus tanítása iránt viseltetett, az kell hogy betöltse az Úr Jézus minden egyes mai tanítványának a szívét. A mi szívünket-lelkünket is. A keresztyén egyháznak ma is legbensőbb szívügye kell hogy legyen az Úr Jézus tanításának tiszta és elegyítetlen megőrzése és hűséges továbbadása. Az egyház számára nem lehet közömbös és az egyházban nem válhat közömbössé soha az evangéliumi tanítás kérdése. Abban a gyülekezetben, ahol megszűnik az Úr Jézus tanítása iránti élő szomszédos és hűséges állhatatosság, ott a gyülekezet egyházjellegének lassú elvesztési folyamata megy végbe, ott lassan dekrisztianizálódnak a lelkek, ott lassan - bármilyen furcsán hangzik is - dekrisztianizálódnak maga az egyház is. A keresztyén egyház megszűletése pillanatától tanító egyház, és református keresztyén egyházunk ragaszkodó nagy hűséggel képviseli az egyház tanítói jellegét és gyakorolja az egyház tanító szolgálatát. Egyházunk minden élő tagja a hitben az Úr Jézus hűséges és állhatatos tanítványa kell hogy legyen és maradjon mindhalálig. Számunkra igaz boldogság és élő reménység, hogy

egész életünk folyamán drága tanítómesterünk, az Úr Jézus Krisztus lába előtt ülhetünk és szent áhítattal hallgathatjuk tanítását, az örök élet beszédét, miként a tanítványok és a sokaság hallgatta a hegyen letelepedő Jézus tanítását, miként Mária hallgatta Betániában őt.

Közben nem szabad arról sem elfeledkeznünk, hogy az Úr Jézus tanítását befogadó, azt teljes szívéből-lelkéből szerető, ahhoz, állhatatos hittel és hűséggel ragaszkodó keresztyén léleknek, édesapaként és édesanyaként, nagyapaként és nagyanyaként, ernyedetlen hittel és buzgósággal kell gyakorolnia kicsiny gyülekezetében, kedves családja körében keresztyén tanítói tisztét. Igen, minden keresztyén lélek, aki az Úr Jézus kenetét hordozza, szent kötelességének kell hogy ismerje és tartsa, hogy az Úr Jézus tanításának zsinórmértéke szerint folytassa keresztyén életét és az Úr Jézus tanításának továbbplántálója legyen a hit hűségében, a hűség állhatatosságában, az állhatatosság kitartásában.

Ezt jelenti az apostoli egyház belső életének első alapeleme: és foglaltosak valának az apostolok tudományában.

2: A jeruzsálemi apostoli egyház, mely hűséges szeretettel ragaszkodik megváltó Urához, mely szüntelen az Úr Jézus tanításának tűzhelye köré gyülekezik, állhatatos kitartással ápolja a keresztyén közösséget. Az Úr Jézus élő közösséget teremt önmaga és tanítványai között. Az Úr Jézus tanítása közösségteremtő erő. Az Úr Jézus tanítása és a keresztyén közösség elválaszthatatlan egymástól. Az Úr Jézus tanítását nem lehet úgy hallgatni, hogy közben egészen máshol kalandoznak gondolataink, hogy közben bezárjuk szívünket-lelkünket az örök élet apostoli tudománya előtt. Jézus tanítása közösségteremtő hatalom. A Jézus tanítását továbbmondó apostoli tudomány összekapcsol mennyei Urunkkal. Ez a kapcsolat Szentlélek ihletésében és leheletében élő és személyes közösséggé nemesedik. A keresztyén közösség elsősorban és mindenekfelett Krisztus Urunkkal való bensőséges közösség. Az Ige közössége. A tanítás közössége. A szeretet közössége. Az Úr Jézus nemcsak mennyei tanítását ajándékozza az egyház tagjainak, nekünk, hanem velünk van minden napon, egészen a világ végéig. Az Úr Jézus nemcsak mennyei tanítása által akar kormányozni bennünket, nemcsak velünk akar lakozni mindennap, hanem belép a mi szívünkbe, bennünk lakozik, szívünkben állítja fel királyi trónusát, s így elszakíthatatlan közösséget teremt és ápol velünk. Erről a Krisztussal való élő közösségről beszél Pál apostol is, amikor így szól: "Élek többé nem én, hanem él bennem a Krisztus" (Gal 2,20).

Az Úr Jézus éppen Igéjének tanítása és Szentlélek által ápolja és erősíti a vele való közösségünket. Nekünk is naponként kell ápolnunk és erősítenünk az Úr Jézussal való közösségünket. A szívünkben lakozó édes Megváltónk a legmesszebbre menően vállalta és vállalja a velünk való közösséget. Velünk együtt szenved. Velünk együtt örvend. Az Úr Jézus olyan messzemenően vállalta a velünk, nyomorult bűnösökkel való szétszakíthatatlan közösséget, hogy meghalt érettünk, helyettünk és miattunk a kereszten, hogy vállalta bűneink büntetéseként a halált. Jézus, miközben közösséget teremt velünk, ránk permetezi a keresztségben szép piros vérét, befogad tulajdon testébe, az anyaszentegyházba, és megnyitja számunkra az örök élet kapuját. Jézus nemcsak ebben az életben akarja a velünk való közösséget, hanem a mennyek országának dicsőségében és boldogságában is közösségben akar élni velünk.

Mennyei Urunkkal való boldog és hívő közösségünk magába foglalja az egyházzal való közösségünket is. Az egyház lelki tanítónk és lelki anyánk. Miként édesanyánk egy velünk, úgy az egyház is az Ige és Szentlélek közösségében édes egy velünk. Az egyház anyai közösségével való hit szerinti és szív szerinti kapcsolatunknak igen sok áldása van. Az egyházzal való közösségünk nem lehet időleges és felszínes kapcsolat csupán. A mindent tanító, érettünk imádkozó, velünk zsenge gyermekkorunktól egészen a koporsóig közösséget vállaló egyházzal az állandó kapcsolat közösségét kell vállalnunk és ápolnunk. Az egyház tiszta örömeink és maradandó sikereink szülőanyja. Az egyház csak addig egyház, amíg az Ige közösségét, a tanítás közösségét, Szentlélek közösségét, a szeretet közösségét vállalja Isten földi gyermekeivel az élet mindennapjaiban, az élet mindennapjainak örömé-

ben és bánatában egyaránt. Csak addig vagyunk az Úr Jézus tanítványai, amíg élő és tiszta közösséget ápolunk tanítóinkkal és édesanyjainkkal: az egyházzal. Az egyház velünk való közössége, a mi közösségünk az egyházzal olyan teljes és olyan bensőséges édes egység kell hogy legyen, hogy mi magunk se tudjuk végső soron eldönteni azt, hogy hol kezdődik és hol ér véget bennünk az egyház, hogy mi magunk se tudjuk végső soron eldönteni, hogy hol kezdődik és hol ér véget az egyházban a mi személyünk, a mi hitünk, a mi szeretetünk, a mi hűségünk és a mi reménységünk mennyei Urunk és felebarátaink iránt.

Az Úr Jézussal való közösségünket az egyházban az egymással való tiszta lelki közösségben tudjuk megélni és tudjuk gyakorolni. Ha valaki nem szereti felebarátját, akit lát, akkor hogyan szerethetné Istent, a kerit nem lát? Az egymással való lelki közösségünk a hit, a reménység és a szeretet azonoságában él. Korunkban, az elidegenedés korában, igen sok akadályba ütközik az egymással való hit szerinti Krisztus-közösségünk megvallása és megbizonyítása. De íme, az apostoli egyház ebben is élő példánk. Az apostoli egyhárról ezt olvassuk: "A hívők sokaságának pedig szíve-lelke egy vala" (Ap-Csel 4,32). A szív és a lélek közössége a hitben - ez a keresztyén egyház lelki gyermekeinek élő közössége az egyház anyai öln. Az első keresztyénekről irigykedve mondták: látjátok, mennyire szeretik egymást! Nekünk is erre a szeretetre kell törekednünk. Nekünk is ezt kell megvalósítanunk Szentlélek erejében.

3. A mennyei Urunkkal való élő közösségünk megvalósításának és ápolásának áldott lehetősége és alkalmá az egyházban a kenyér megtörése. A kenyér megtörése az apostoli egyház belső életrendjének harmadik alapeleme. A kenyér megtörése az úrvacsora szép bibliai elnevezése. A kenyér megtörése kiemelkedő helyet foglal el az apostoli egyház életrendjében. Az apostoli egyház tagjainak Krisztus-közössége és a hívőknek egymással való szeretetközössége az úrvacsora ajándéka. A keresztyén egyház az Úr Jézus úrvacsorázó gyülekezete. A kenyér megtörése az egyházban mindig az Úr Jézus Krisztus halálára emlékeztet. Jézus Krisztus a szenvedő Messiás, aki testét a golgotai keresztfán úgy megtörte, ahogy a páskabarány vacsorája után a kenyeret megtörte, ezt mondván: "Vegyétek, egyétek: ez az én testem" (Mt 26,26). A kenyér megtörése, az úrvacsora, a szenvedő Megváltónkkal való közösség, mely közösségben az Úr Jézus nekünk tulajdonítja a kínos halálával szerzett igazságot, mely közösségben megajándékoz halálának javaival, a bűnbocsánattal és örök élettel.

A kenyér megtörése lényegileg összefoglalja az apostolok tudományának teljességét és fennkölt ünnepélyességgel kiabrázolja a szenvedő Messiás halálának jelentőségét. Jézus halála és feltámadása az apostoli tanítás summája. Az apostolok tanításának, az apostoli egyház tanításának középpontja a szenvedő Messiásról szóló evangélium. Erre néz és erre utal az apostoli egyházban a kenyér megtörése.

Az apostoli egyház ernyedetlen hűséggel és felelősségteljes helytállással sáfárokodik az úrvacsora ajándékával, melyet az egyház belső életrendjének, a hívők keresztyén életrendjének középpontjába állít. Nekünk igaz hitünk, a mennyei Krisztussal és felebarátainkkal való közösségünk ápolása érdekében úgy kell a kenyér megtörésében minden alkalommal részesülnünk, hogy ujjongó örömmel teljesedjünk be Isten szent házának javaival.

4. A kenyér megtörésének résztvevői mély hálaadással borulnak le a Megváltó Isten kegyelmes színe előtt és mondanak hálás köszönetet a Krisztus Jézus érdeméért ajándékba nyert bűnbocsánatért és üdvösségért. Ezért az úrvacsorázó egyház belső életrendjének negyedik alapeleme: a könyörgés. A tanító és a kenyeret megtörő egyház az imádkozó egyház. Az Úr Jézus hallható tanítását befogadó és a kenyér megtörése ajándékában, a látható Igében részesedő keresztyén lelkek Isten imádkozó gyermekei. Az imádságban szüntelen foglalatoskodnunk kell. Könyörgéseinkben fontos a kitartó hűség, a hűséges kitartás. Isten a hűségesen és állhatatosan imádkozó gyermekeinek megtartó édesanyja. Isten az imádság ajándékát nem varázsszerként ajándékozta gyermekeinek, hanem a vele való párbeszéd állandó lehetőségeként. Az

egyház imádsága, a keresztyén hívők imádsága tiszta hálaadás az Úr Jézus Krisztusért, szívből jövő könyörgés Szentlélekért, az Úr Jézus tanításának terjedéséért, a misszióért, a világ minden népeinek üdvösségéért. Imádságunk az Atya Isten imádása, a Fiú Isten dicsőítése és a Szentlélek Isten segítségül hívása.

Az a mintegy háromezet lélek, aki a keresztség által az Úr Jézus Krisztushoz csatlakozott, egyben az apostoli egyházhoz és annak belső életrendjéhez is csatlakozott. Íme az apostoli egyház életének négy alapeleme: az apostolok tudománya és a közösség, a kenyér megtörése és a könyörgés. Segítsen meg benneteket a Szentháromság egy örök igaz Isten, hogy olyan hűséges helytállással, olyan odaadó kitartással tudjunk mindezekben mi is foglalatoskodni, mint a jeruzsálemi apostoli egyház hívó és reménykedő, imádkozó és az üdvösségre készülő boldog tagjai. Ámen.

Esketési beszéd

Nagy István

"Nem szűnünk meg érettetek imádkozni

Alapige: Kolossé 1,9b

A gyermekek felnőnek és kirepülnek a családból. Ez történik, ismétlődik állandóan közöttünk. Felnőnek. Mennyi esemény, gond és munka áll a szögött, itt 30 és 24 év története. Ebből a legfontosabbat mondjuk el: imádkoztunk érettetek. A már hazatért áldott lelkű édesanya és a még földön élő szülők imádkozva vártak és fogadtak, utána imádkozva igyekeztek felnevelni titeket. Nap mint nap szállt a könyörgés Istenhez, hogy adjon nektek növekedést testetekben és lelketekben, tudjatok felkészülni az életre, tudjatok bölcsé lenni a helyes döntésekre. Irányítson a mindenütt jelenlevő Lelkével, szeressen, mint nevére írt gyermekeit. A szülők érzik, hogy sok mindent nem tudtak megadni nektek, amivel gazdagabbá, könnyebbé szeretnék volna tenni életeteket, de azt mindig megtették, hogy imádkoztak érettetek. Így kapcsolódtak be abba a nagy imádkozásba, melyet Krisztus végez szüntelenül, s amely alapja az imádkozásunknak, amely biztosítja meghallgatásunkat. Így nőttetek fel és értétek meg a mai napot.

Most kirepültök a családból. Akik eddig úgy neveltek, hogy fogták kezeteiket, már nem vezethetnek tovább. A szülők látják, hogy kezetek kikerül az övékből és egymást keresi, hogy egymásra támaszkodva járatok tovább az utat. Így egyre távolabb kerültek a szülőktől, még térbelileg is. Ti nem érzitek, de mi tudjuk, hogy magunkra maradunk. A szülő mindig magára marad. Nem láthatunk, hol vagytok, mi van veletek, mi a gondotok, az örömtök, a próbátok, a fájdalmatok. Mit tehetünk érettetek, mit adhatunk nektek útravalóul? Megtehetjük és megtesszük a legfontosabbat: "Nem szűnünk meg érettetek imádkozni." Nem szakadhattok el tőlünk, és mi nem szakadhatunk el tőletek, minden távolság ellenére együtt maradunk. Mi biztosítjuk a magunk részéről a kapcsolatot a mindnyájunk sorsát kézben tartó, gondozó, megváltó Isten által. Szeretünk és felelősek vagyunk érettetek, s ezt azzal bizonyítjuk, azzal munkáljuk, hogy ezután is nap mint nap utánatok megyünk, lelkünkkel átölelünk és külön-külön és együtt Isten elé viszünk titeket, hogy előtte legyen életetek és azt mindenható védelmébe vegye. Bárhova mentek, bárhogy alakuljon sorsotok, Isten mindig rajtatok tartja szemét és irányít, bátorít, erősít, vigasztal. Az imádkozásért, mely nem szűnik meg érettetek, mely nem miérettünk, hanem Jézus Krisztusért bizton számíthat meghallgatásra Istennél. Most együtt imádkozik érettetek a család, ez a gyülekezet Krisztus nevében, hogy megtapasztaljátok, megismerjétek Istennek áldást hozó akaratát. Ez az együtt imádkozás segíti a szülőket, hogy ők tovább szolgáljanak érettetek, a mai szép nap után is, mindenkor mondhassák: "Nem szűnünk meg érettetek imádkozni."

Ezzel bocsátunk el kirepülésetek boldog órájában. Vigyétek szívetekben a szülői szeretet bizonyosságát, álljon mindig előttetek az, hogy az elmaradó szülők imádkoznak érettetek. Ez késztesen titeket is imádkozásra, lelki életre, hogy léleekben mindig együtt maradhattok velünk.

Az imádkozás a földön sok-sok kérésből és köszönetből áll. Isten indít arra, hogy feltárjuk előtte kéréseinket, és megengedi, hogy meghallgatásukat látva örvendezve mondjuk el köszönetünket. Így kérjük az áldást házasságotokra, és kérjük, hogy tudjunk köszönetet mondani érette. S egyszer majd az örökkévalóságba érve, ott is folytatódik az imádkozás. Az irgalmas Isten cselekedje meg, hogy majd ott egy teljes élet után, a ti földi életetek után is ez legyen: "Nem szűnünk meg érettetek imádkozni" akkor már nem kérni, hanem csak hálát adni érettetek, boldog házasságotokért. Ámen.

Temetési beszédek

Csép Gergely

Tudom, hogy az én Megváltóm él

Alapige: Jób 19-25

A koporsóban pihenő nőtestvérünk életének 86., özvegységének 19. évében csendesen elszenderült az Úrban.

Halála úgy történt, ahogy szíve mélyén kívánta, ahogy magányos, csendes éjszakákon forró imádságban kérte szerelmes mennyei Atyánktól: "Végy, Uram, magához engem betegség nélkül." Szíve kívánságát beteljesítette az Úr. Így vitte át hívó leányát az életből az örök életbe.

Nem kellett különösképpen sem gondozni, sem ápolni őt. Isten úgy hívta vissza magához, hogy senkinek sem volt a terhére. Elaludt, mint a gyermek anyja ölében. Elaludt, miként egykor ti édesanyátok védelmező ölében.

Megingathatatlanul hitt Isten gondviselésében. Boldogan remélte könnyű halálát. Lépten-nyomon bizonyosságot tett előttünk Isten megváltó szeretetéről, gondviselő szerelméről. Ez a hite és bizonyossága oly szilárd volt, hogy kemény határozottsággal utasított vissza minden féltést, aggodalmaskodást és kétségeskedést még forrón szeretett gyermekei részéről is, ha gyengeségére, előrehaladott korára és egyedüllétére hivatkozva könnyíteni akartak sorsán és rá akarták beszélni, hogy öregsége napjait töltsé gyermekei, unokái és dédunokái körében, hogy hagyja itt magányos otthonát. Nem, mert az Úr vigyáz reám és szeret engem annyira, hogy nem lesz szükségem ápolóra, hogy betegség nélkül szólít magához - mondogatta ilyenkor csendes, de ellentmondást nem tűrő hangon.

Ez a sziklaszilárd hite rányomta bélyegét egész egyéniségére. Alakja mindig úgy jelent meg környezetében, mint a márványba faragott Istenbe vetett bizalom. Ez a hívő bizalma mindnyájunk részéről, akik közelebbről ismertük őt, a legőszintébb tiszteletet váltotta ki. Így és ilyennek ismerete őt mindenki. Így és ilyennek fogjuk ezután is látni, amikor felidézzük emlékezetét. Szüntelen vissza-vissza fog csengeni fülünkbe élete vallástétele, amit a szenvedő Jóbbal együtt vallott: "Mert én tudom, hogy az én Megváltóm él és utoljára az én porom felett is megáll."

Kedves nőtestvérünk ravatala mellett vizsgáljuk meg Isten ez Igéjét, és keressük meg a magunk számára is azt az erőt, mely őt élete végéig ilyen erőssé és bizakodóvá tette.

Először tegyük a hangsúlyt arra a szóra: tudom. A tudás az ember egyik legnagyobb kincse, de nemcsak azért, mert segítségével megismerheti a világot és így boldogsága építésére használhatja fel, hanem azért is, mert általa megismerheti a láthatatlan világot, Isten birodalmát, és lelke számára befogadhatja már e földi életben is az örök élet boldogságát. Amint érzékszerveink a látható világ megismerésének az eszközei, úgy a hit a láthatatlan világ megismerését nyújtó isteni ajándék. "Hit által értjük meg, hogy a világ Isten beszéde által teremtetett, hogy ami látható, a láthatatlanból állott elő... A hit pedig a reménylett dolgok valósága és a nem látott dolgokról való meggyőződés" (Zsid 1,1-3). A hit a tudásban emelkedik ismeretté és veszi birtokba Isten kijelentésének igazságát a Jézus Krisztusban. "Tudom, hogy az én Megváltóm él!" Ez a tudás jelentette elhunyt testvérünk számára a Megváltóban való biztos ismeretet és szívbeli bizodalmit. Így és ezért élete az élő és örökké élő Megváltóban való boldog örvendezés volt.

Másodszor tegyük a hangsúlyt erre a szóra: Megváltó.

Mit jelentett számára ez a szó? Kérdésünkre feleljünk három kérdéssel. Mit jelent egy kis gyermek számára, aki elveszett az utca forgatagában és átéli szívében az árvaság minden fájdalmit, az a pillanat, amikor újra

megtalálja édesanyját? Mit jelent egy halálra ítélt számára, amikor a börtönben pár perccel kivégzése előtt átadják a megkegyelmezéséről szóló okiratot? Mit jelent egy haláltusában átszenvedett éjszaka után a beteg számára az, amikor reggel kedvesen közli az orvos, hogy túljutott a krízisen és életben maradt?

A koporsóban pihenő testvérünk átélte előbb az árvaság, majd az özvegység fájdalmát. Ebben a szomorú állapotában szólította meg az Úr: Ne félj, mert megváltottalak, neveden hívtalak, enyém vagy. Túl az emberi élet végső határán, távol gyermekeitől, támasz nélkül naponként megérezte a Megváltó Jézus Krisztus közelségét. Számára a Megváltó azt jelentette, mint az elvesztett kisgyermeknek az újra megtalált édesanyja, mint a halálraítéltnak a kegyelemlevél, mint a halálos betegnek a gyógyulás. Ez a Megváltó állt mellette mind életében, mind halála órájában. Beteljesedve az élettel, megnyugodva, fájdalom nélkül hajtotta le fejét Megváltó Ura kebelére, hogy ott örökre megpihenjen. Szívesen énekelte megpróbáltatásai közepette, szomorú magányában: Jézus ölébe hajtom fejem le én. Abban találok üdvöm, ha nyugszom kebelén.

A harmadik szó, amit alapigénkből ki kell emelnünk, ez: az én Megváltóm.

Szent hitében tudta, hogy neki személyes és élő Megváltója van Jézus Krisztusban, a világ megváltójában. Jézus Krisztus úgy a világ megváltója, hogy az egyes lelkek megváltója. Így lett az ő megváltója is. Így lett Megváltójának tulajdona, akitől többé már elszakítani nem lehetett. Minél jobban nehezedett vállára a kereszt, annál inkább Jézus Krisztus tulajdonának vallotta magát, mert érezte és tudta, mert hitte és vallotta, hogy betegségét ő viselte, fájdalmait ő hordozta, hogy bűneiért ő sebesítettet meg, vétkeiért ő rontatott meg, mert békességének büntetése rajta volt, mert az ő sebeivel gyógyult meg (Ézs 53,4-5). Mindezt azért hitte és vallotta, mert bizonyos volt abban, hogy a világ megváltója az ő személyes megváltója is.

A koporsóban pihenő testvérünk tudta és vallotta, hogy a Megváltó él. A megváltó Jézus Krisztus élő valóság volt számára. Nem képzelet szülte álmkép, hanem olyan élő személy, akire biztosan számíthatott, akinek gondviselésére rábízhatta törékeny életét. Megváltója nyugalmat és békességet ajándékozott számára az élet viharaiiban éppen úgy, mint a magány idegtépő egyedüllétében. Élő Megváltójának védelme alatt élt, és ebben a védelemben boldog volt élete. Megváltójának védelmében boldog marad most már mindörökre. Az ő életében is beteljesedett a Megváltó ígérete: Boldogok, akik nem látnak, de hisznek. Szent hitében boldog volt, s boldogságának tanúsága az egész gyülekezet.

Miközben kicsik és nagyok körülálljuk ravatalát és elhelyezzük azon a kegyelet virágait, egy pillanatra arra gondolunk, hogy mint fiatal papné hat évtizeddel ezelőtt érkezett hozzátok. A ti gyülekezetetekben élt. Éretetek fáradozott. Körötökben öregedett meg. Mindig együtt volt a gyülekezettel, örömben, bánatban osztozott sorsotokkal.

Mindig együtt imádkozott szereteteitekkel, amikor a szent keresztség vize fejetekre permetezett. Veletek együtt kért áldást Istentől, amikor ifjú szívek boldogságáért könyörgött a gyülekezet itt az Úr szent házában. Veletek együtt gyászolt, ha kedveseteket helyeztetek el örök nyugalomra. Ő egészen a tiétek volt. Ti az ő gyermekeivé lettetek. Az Úr adta őt egykor néktek. Az Úr vette el most tőletek. Ő tanított titeket élete: szép példaadásával a boldog keresztyén életre, és ő tanít most is a békességes meghalás keresztyéni nagy tudományára. Vajha megértenétek és magatokévá tennétek élete vezérigéjét: "Tudom, hogy az én Megváltóm él."

Végül a hit bizonyosságával tudta, hogy Megváltója az ő porá felett is megáll. Tudta, hogy miként minden ember számára, úgy az ő számára is biztosan elérkezik a halál pillanata, amikor majd visszatér a porba, ami porból vétetett. De hívó szívvel vallotta, hogy élő Megváltója megáll majd porsátora fölött és így szól Igéjének hatalmában: Én élek és ti is élni fogtok. Ez annak a diadalmas Megváltónak a szava, aki legyőzte a halált.

Megboldogult nőtestvérünk koporsója körül olyan most gyülekezetünk, mint egy árván maradt, megriadt gyermekesereg. A közös veszteség és gyász fájalmában szívünk most olvadjon egybe, és Isten szent akaratában megnyugodva egy szívvel és egy lélekkel valljuk: "Tudom, hogy az én Megváltóm éli és utoljára az én porom felett is megáll." Ámen.

László Dezső

Lélek és élet

Alapige: János 6,63

A Nagy Péter-féle régi konfirmációi káté úgy tanítja, hogy az ember két részből: testből és lélekből áll. Hogy ez mennyire igaz, egészen nyilvánvalóvá lesz minden halálban. A lélek elszáll a testből, és az élettelenül marad közöttünk.

A koporsó mellett álló embernek az a nyomorúsága, hogy a haláleset alkalmával csak a kihűlt testre gondol és nem a halálban is megmaradó örök életet nyert lélekre is. Ezt meg kell értenünk, hisz a test volt a lélek és az élet hordozója. A halálban a lélek elveszíti azt az eszközt, a testet, amelyben élt, amely által dolgozott, amellyel ölelt. A Bibliá nem tanítja a test megvetését, de mindig, még a halálban is figyelmeztet eszközei jellegére.

Határozottan figyelmezzünk a mai Ige szavára: a Lélek az, ami megelevenít. A lélek és nem a test, amelyik önmagában nem használ semmit. A koporsó melletti vigasztalásunk azzal kezdődik, hogy az elköltözött kedvesünk lelkére egyre többet gondolunk, s addig gondolunk rá, amíg földereng előttünk annak örök élete.

Ennél a koporsónál különösen fontos, de jogosult is nemcsak a testre, hanem a lélekre is gondolnunk. Igen, mert az elköltözött kedvesünk igazi lelki ember volt. Ő maga tudta és mondotta, hogy valóban a lélek az emberi élet életetője, a test önmagában nem használ semmit. Sohasem kereste a test örömeit, szórakozásait, de annál inkább a lélek javait. Erről ti magatok is bizonyosságot tehettek.

Az az önfeláldozó, mindenre kitekintő, szüntelenül gondoskodó édesapai szeretet, amellyel benneteket fölnevelt, szárnyra bocsátott, egész életekben elkísért, nem a testnek, hanem a léleknek volt a megnyilvánulása. Amikor tíz évvel ezelőtt édesanyátokat elveszítettétek, ő az ő erős lelkével vigasztalt titeket, az árván maradottakat. Özvegységében is volt benne elég lelki erő arra, hogy titeket, anyátlanul maradt szeretett gyermekeit, vigasztaljon és erősítsen.

Lelke szeretetébe nemcsak ti fértetek bele. Oda fogadta hitvegtársaitokat, gyermekeiteket, az ő kedves unokáit is. És a családon kívül mennyi embert: rokont, barátot, munkatársat, ezeridegent. Tudta áldozni a testét, testének erejét, örömét másokért, mert lelki ember volt. Lélektől megelevenített, a szeretet állandó izzásában élő lélek.

Ezt soha el ne feledjétek, és ne feledjétek éppen most, amikor kihűlt drága testétől vesztek búcsút.

Honnan vette az ő lelke a szeretetnek, szolgálatkészségnek, gyöngédségnek ezt a csodálatos nagy mértékét? Erre a kérdésre az Ige így felel: A beszédek, amelyeket én - Jézus - szólók néktek, lélek és élet. A Jézus Krisztus beszédei: lélek és élet. Az ő élete pedig végső gyökerében egy gazdag lélek élete volt. Erejét az Írásból, a Bibliából, a Krisztus beszédeiből merítette.

Veletek együtt néztük át leveleit, füzeteit, melyek azt igazolják, hogy a Jézus beszédét olvasó, azt megértő, elfogadó és megcselekvő élet volt.

Végrendeletszerű egyik utolsó levelében milyen szépen írta, hogy nem mindegy, hogy milyen lélek lakik az emberben. Ő megnyitotta a maga lelkét Jézus beszéde, a lélek és élet beszéde előtt. Jézus Krisztus Igéjéből táplálkozott az ő lelke, abból merítette a hitet, szeretetet, reménységet, erőt és örömet.

Mindennek a bizonyítéka ott van a ti kezetekben. Pár év óta használt, olvasott Bibliája és füzetei, amelyekben a Biblia olvasása során támadt gondolatait és érzéseit leírta, a kezetek között vannak. Olvashatjátok magatok is, és meggyőződhetnek afelől, hogy a nyolcvanéves korában összeomlott teste nem közönséges, hanem Krisztus lelkétől ihletett, megragadott és megáldott lelket hordozott.

Az elválásnak ebben a szomorú percében ne csak a mulandó testre, hanem erre a drága lélekre is gondoljatok. Ebben van a vigasztalásotok.

Igen, mert Jézus azt mondja: Az én juhaim hallják az én szómat, követnek engem, és én örök életet adok nékik (Jn 10,27-28).

Az Ige tanulmányozása, hívő szívvel való elfogadása örök életet ad annak, aki azzal földi életében komolyan él. Ő pedig így élt! Ezért nem szabad az ő örök élete felől reménytelenül állnotok a koporsója mellett.

Amíg ő élt, ő vigasztalt titeket édesanyátok elvesztése feletti bánatokban. Mindig mondotta: ne a temetőben keressétek őt, itt csak az elporladó teste van, igazi lénye, drága lelke az Atyánál van, mennyei dicsőségben.

Őt csakis őhöz méltó módon szabad gyászolnotok. A szíve nagyon megsomorodnék, ha azt látná, hogy ti a hitben eltöltött földi élete után az ő örök életében való hit nélkül gyászolnátok.

Ő hitt az édesanyátok és a saját maga örök életében. Ezt a hitet adta át nektek, és ebben a hitben kell most is komoly öntudattal megállnotok. A néktek vigasztaló üzenetet küldött Jézus Krisztus akarja és kívánja ezt.

Imádkozzunk, hogy az Igének és Szentléleknek ez a vigasztalása egyre teljesebben a miénk lehessen. Ámen.

A lapot alapította: dr. Csiha Kálmán és Nagy László
Főszerkesztő: Nagy László
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa
Készült a Református Egyház Misztótfalusi Sajtóközpontjának
nyomdájában

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza